

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲ آبان ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۲۱۰

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، شمیم پهلوان شریف، احمد حسن‌زاده‌فرد، رضا خان‌بائی، شکیب رجبی، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتري، حسن اصحابی، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، فرهاد علی‌نژاد، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، فاطمه قربیان، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، محمد رضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، افشین کرمیان‌فرد، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدram، جواد جلیلیان، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: سجاد سلیمی، معصومه صفت‌کار، احسان زینعلی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری	مسئول درس: فریبا رتوفی ویراستار: الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مهدی یعقوبیان، زهرا شمسایی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، امیرمحمد کماسی، علی ابراهیمی آرانی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	د محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: ابوالفضل مرادی، محسن جمشیدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	—	مسئول درس: عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، امیرمحمد کماسی، علی ابراهیمی آرانی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(هاری فولادی)

چون باید ۶ قبل از ۷ قرار گیرد، پس باید حتماً از این ۲ رقم استفاده کنیم. همچنین عددی بر ۳ بخش پذیر است که مجموع ارقام آن ۳، ۶، ۹، ۱۲، ۱۵ و ۱۸ ... باشد. توجه کنید $۶+۷=۱۳$ و جمع ارقام می تواند ۱۵، ۱۸، ۲۱ و ... باشد، حال به بررسی این حالات می پردازیم.

$$\begin{cases} ۴! = \text{جایگشت } ۶, ۷, ۱, ۴ \rightarrow \text{جمع } ۱۸ \\ ۴! = \text{جایگشت } ۶, ۷, ۲, ۳ \rightarrow \end{cases}$$

$$۴! = \text{جایگشت } ۶, ۷, ۳, ۵ \Rightarrow \text{جمع } ۲۱$$

جواب نهایی برابر نصف مجموع این ۳ حالت است، یعنی:

$$\frac{۴! + ۴! + ۴!}{۲} = ۳۶$$

دقت کنید در نصف جایگشت ارقام ۶, ۷, ۳, ۵، عدد ۷ قبل ۶ و در نصف حالات عدد ۶ قبل ۷ قرار می گیرد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۵)

۲- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در این سؤال بهتر است از روش متمم پیش رفت بنابراین:

$$\begin{aligned} ۱۲۰ = ۵! : \text{کل حالات} \\ \left. \begin{aligned} &۱-۲ \times ۳-۴ \times ۵-۶ \times ۷-۸ \times ۹-۱۰ \times ۱۱-۱۲ \\ &۱-۳ \times ۲-۴ \times ۵-۶ \times ۷-۸ \times ۹-۱۰ \times ۱۱-۱۲ \\ &۱-۴ \times ۳-۲ \times ۵-۶ \times ۷-۸ \times ۹-۱۰ \times ۱۱-۱۲ \\ &۱-۵ \times ۴-۳ \times ۲ \times ۶-۷ \times ۸ \times ۹-۱۰ \times ۱۱-۱۲ \\ &۱-۶ \times ۵-۴ \times ۳ \times ۲ \times ۷-۸ \times ۹-۱۰ \times ۱۱-۱۲ \\ &۱-۷ \times ۶-۵ \times ۴ \times ۳ \times ۲ \times ۸-۹ \times ۱۰ \times ۱۱-۱۲ \\ &۱-۸ \times ۷-۶ \times ۵ \times ۴ \times ۳ \times ۲ \times ۹-۱۰ \times ۱۱-۱۲ \\ &۱-۹ \times ۸-۷ \times ۶ \times ۵ \times ۴ \times ۳ \times ۲ \times ۱۰-۱۱-۱۲ \\ &۱-۱۰ \times ۹-۸ \times ۷ \times ۶ \times ۵ \times ۴ \times ۳ \times ۲ \times ۱۱-۱۲ \\ &۱-۱۱ \times ۱۰-۹ \times ۸ \times ۷ \times ۶ \times ۵ \times ۴ \times ۳ \times ۲ \times ۱۲ \\ &۱-۱۲ \times ۱۱-۱۰ \times ۹ \times ۸ \times ۷ \times ۶ \times ۵ \times ۴ \times ۳ \times ۲ \end{aligned} \right\} ۴ \times ۳! = ۲۴ \\ \text{حالت مطلوب} \\ ۱۲۰ - ۲۴ = ۹۶ \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۵)

۳- گزینه «۳»

(شکیب ربیعی)

اگر تعداد تیم ها را n تا در نظر بگیریم هر تیم با $n-1$ تیم دیگر بازی می کند از طرفی هر بازی بین ۲ تیم و بازی ۲ بار (رفت و برگشت) انجام می شود، پس تعداد کل بازی ها برای n تیم شرکت کننده به صورت $n(n-1)$ است.

پس:

$$\begin{aligned} n(n-1) &= ۱۵۶ \Rightarrow n^2 - n - ۱۵۶ = 0 \\ (n+۱۲)(n-۱۳) &= 0 \Rightarrow \begin{cases} n=۱۳ \\ n=-۱۲ \end{cases} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۱۱)

۴- گزینه «۱»

(هاری فولادی)

روش اول: سؤاله را در ۳ حالت در نظر می گیریم.
الف) هیچ کدام از اعداد ۱ و ۲ انتخاب نشوند.

$$\text{انتخاب } ۳ \text{ عضو از بین } ۴, ۶, ۸, ۹ : \binom{۴}{۳} = ۴$$

ب) عدد ۱ انتخاب شود اما ۲ انتخاب نشود:

$$\text{انتخاب } ۲ \text{ عدد از بین } ۴, ۶, ۸, ۹ : \binom{۴}{۲} = ۶$$

پ) عدد ۲ انتخاب شود اما ۱ انتخاب نشود.

$$\text{انتخاب } ۲ \text{ عدد از بین } ۴, ۶, ۸, ۹ : \binom{۴}{۲} = ۶$$

جواب نهایی: $۴+۶+۶=۱۶$

روش دوم: از بین کل زیرمجموعه های ۳ عضوی، زیرمجموعه های ۳ عضوی که شامل ۱ و ۲ باشند را کم می کنیم.

$$\binom{۶}{۳} - \binom{۴}{۱} = ۲۰ - ۴ = ۱۶$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۸ تا ۱۱)

۵- گزینه «۳»

(مهمبر اسیری)

در کل $۴+۷$ یعنی ۱۱ تا مهره داریم. می خواهیم ۴ مهره از ۱۱ مهره انتخاب کنیم ولی باید ۱ مهره از آبی ها (۴ تا) و بقیه ۳ تا از ۷ مهره قرمز انتخاب شود. بنابراین داریم:

$$\binom{۴}{۱} \times \binom{۷}{۳} = ۴ \times \frac{۷!}{۴! \times ۳!} = ۴ \times \frac{۷ \times ۶ \times ۵}{۳ \times ۲ \times ۱} = ۱۴۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۸ تا ۱۱)

۶- گزینه «۱»

(رضا قانباتانی)

$$\begin{cases} ۳ \text{ سکه} \rightarrow ۲^۳ = ۸ \\ ۳ \text{ تاس} \rightarrow ۶^۳ = ۲۱۶ \end{cases}$$

$$\text{اصل جمع} \rightarrow ۸ + ۲۱۶ = ۲۲۴$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۲ تا ۱۵)

۷- گزینه «۲»

(مهمبر بهیرایی)

ابتدا تعداد اعداد دو رقمی مورد نظر را به دست می آوریم:

$$۵ \times ۴ = ۲۰$$

$$n(S) = \binom{۲۰}{۲} = \frac{۲۰!}{۱۸! \times ۲!} = \frac{۲۰ \times ۱۹}{۲} = ۱۹۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۲ تا ۱۵)

۸- گزینه «۴»

(مهمبر بهیرایی)

برای آن که ۳ مهره هم رنگ باشند، باید ۲ مهره قرمز یا ۲ مهره سفید یا ۲ مهره سیاه باشد:

$$\binom{۵}{۲} + \binom{۳}{۲} + \binom{۴}{۲} = \frac{۵ \times ۴}{۲} + \frac{۳ \times ۲}{۲} + \frac{۴ \times ۳}{۲}$$

$$= ۱۰ + ۳ + ۶ = ۱۹$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۸ تا ۱۱)

۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

دو حرف (n, t) را در کنار هم در یک بسته قرار می دهیم که درون بسته ۲! جایگشت دارند. پس اگر شرط دیگری نداشته باشیم، این بسته در کنار سه حرف (p, o, i) تشکیل چهار شیء می دهند و در کنار هم ۴! جایگشت دارند، پس بنا به اصل ضرب در $۴! \times ۲!$ حالت دو حرف (n, t) در کنار هم هستند.

$$\Rightarrow (x-400)(x+4)=0 \Rightarrow \begin{cases} x=\frac{400}{80}=5 \\ x=\frac{-4}{80} \text{ غق} \end{cases}$$

توجه کنید جواب عدد ۵ نیست و باید در $2x+1$ مقدار x را جایگذاری کنیم.

$$\frac{x=5}{2(5)+1=11}$$

(ریاضی و آمار (I)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۸)

۱۳- گزینه «۳»

(عارف بعرا مینا)

با جایگذاری $x=3$ مقدار a را به دست می آوریم.

$$\frac{x=3}{\frac{3}{2}-\frac{2}{4}=a \Rightarrow a=1}$$

حال با قرار دادن مقدار a معادله را حل می کنیم.

$$\frac{3}{x-1}-\frac{2}{x+1}=\frac{1}{x-2} \Rightarrow \frac{3x+3-2x+2}{x^2-1}=\frac{1}{x-2}$$

$$(x+5)(x-2)=x^2-1 \Rightarrow x^2+3x-10=x^2-1$$

$$3x=9 \Rightarrow x=3$$

تنها جواب معادله $x=3$ است و معادله جواب دیگری ندارد.

(ریاضی و آمار (I)، معادله درجه دوم، صفحه های ۳۳ تا ۳۸)

۱۴- گزینه «۱»

(پیمان طیار)

فرض می کنیم تعداد آن ها در ابتدا برابر x نفر بوده است، پس در تقسیم

اولیه کیک به هر کدام $\frac{1}{x}$ کل کیک رسیده است، پس از اضافه شدن دو نفر

به آن ها به هر نفر $\frac{1}{x+2}$ کل کیک می رسد، پس با توجه به فرض سؤال

داریم:

$$\frac{1}{x}-\frac{1}{x+2}=\frac{1}{4}$$

$$\frac{x+2-x}{x(x+2)}=\frac{1}{4} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} \frac{x+2-x}{x(x+2)}=\frac{1}{4} \Rightarrow x^2+2x=8$$

$$x^2+2x-8=0 \xrightarrow{\text{اتحاد جمله مشترک}} (x-2)(x+4)=0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x=2 \text{ قق} \\ x=-4 \text{ غق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (I)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۷)

۱۵- گزینه «۱»

(امیر حسن زاده فرد)

$$\frac{1}{x}+\frac{1}{x+5}=\frac{1}{6} \quad \begin{matrix} \text{زمان کار چاپگر جدید} \\ \text{زمان کار چاپگر قدیمی} \end{matrix}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{x}+\frac{1}{x+5}=\frac{1}{6} \Rightarrow \frac{x+5+x}{x(x+5)}=\frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow 6(2x+5)=x(x+5) \Rightarrow 12x+30=x^2+5x$$

$$\Rightarrow x^2-7x-30=0 \Rightarrow (x-10)(x+3)=0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x=10 \text{ قق} \\ x=-3 \text{ غق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (I)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۸)

(۱) ☒ (۲) ☐ (۳) ☐ (۴) ☐

اما حالت نامطلوب در اینجا آن است که کلمه p شروع شود، در این صورت سه خانه خالی

(خانه های (۲)، (۳) و (۴)) را داریم که می توانیم (nt, i, o) را در آن قرار دهیم که این کار به ۳! حالت امکان پذیر است، اما با توجه به جایگشت n و t در کنار هم بنا به اصل ضرب، تعداد حالت های نامطلوب برابر است با $3! \times 2! = 12$. پس پاسخ سؤال برابر است با:

تعداد حالت های نامطلوب - تعداد کل حالت ها

$$4! \times 2! - 3! \times 2! = 24 \times 2 - 6 \times 2 = 48 - 12 = 36$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۸ و II)

۱۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه ای)

اعداد اول دو رقمی کوچکتر از ۴۵ عبارتند از:

$$S=\{11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43\}$$

ملاحظه می کنید که این مجموعه ۱۰ عضو دارد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۳ تا ۱۵)

ریاضی و آمار (I)

۱۱- گزینه «۱»

(فرشید کریمی)

ابتدا همه عبارات را به یک سمت تساوی برده و مخرج مشترک می گیریم:

$$\frac{3x}{x-1}-\frac{x+1}{2x-1}-5=0$$

$$\Rightarrow \frac{(3x)(2x-1)-(x-1)(x+1)-5(x-1)(2x-1)}{(x-1)(2x-1)}=0$$

$$\Rightarrow \frac{6x^2-3x-x^2+1-10x^2+15x-5}{(x-1)(2x-1)}=0$$

$$\Rightarrow \frac{-5x^2+12x-4}{(x-1)(2x-1)}=0 \Rightarrow -5x^2+12x-4=0$$

با توجه به این که $\Delta > 0$ و هر دو ریشه، ریشه مخرج نیستند، پس مجموع

$$\text{جوابها برابر } -\frac{b}{a} = \frac{-12}{-5} = \frac{12}{5} \text{ است.}$$

(ریاضی و آمار (I)، معادله درجه دوم، صفحه های ۳۳ تا ۳۷)

۱۲- گزینه «۳»

(مهم اسری)

دو عدد فرد متوالی را $2x-1$ و $2x+1$ می گیریم. معکوس این دو عدد

به ترتیب $\frac{1}{2x+1}$ و $\frac{1}{2x-1}$ است. مجموع معکوس این دو عدد برابر $\frac{20}{99}$

است، پس:

$$\frac{1}{2x-1}+\frac{1}{2x+1}=\frac{20}{99}$$

دو طرف معادله را در $k.m.m$ مخرج ها یعنی $99(2x-1)(2x+1)$ ضرب می کنیم و داریم:

$$\begin{aligned} & 99(2x-1)(2x+1) \left(\frac{1}{(2x-1)} + \frac{1}{(2x+1)} \right) + 99(2x-1)(2x+1) \frac{20}{99} \\ &= 99(2x-1)(2x+1) \frac{20}{99} \Rightarrow 198x+99+198x-99=80x^2-20 \\ &\Rightarrow 80x^2-396x-20=0 \end{aligned}$$

حالا با اتحاد جمله مشترک معادله را حل می کنیم:

$$\Rightarrow x^2-396x-1600=0$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز، آثاری به این زبان تألیف می‌شد.

توجه: در مورد گزینه «۳» دقت کنید که «یادگار زیربان» اصلی پارتی دارد، اما نسخه‌ای که از آن به دست ما رسیده است به زبان پهلوی است، نه پارتی. (علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۲۲- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط عربی بود. زبان فارسی با کنارگذاشتن برخی از صدهای زبان عربی، الفبای آن را پذیرفت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۴۰)

۲۳- گزینه ۳»

(فره‌ار علی‌نژاد)

در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم و اساساً در دوران آغازین شعر فارسی «سادگی فکر» و «روانی کلام» ویژگی عمده سخن شاعران است. بقیه موارد کاملاً صحیح هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۳)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۲۴- گزینه ۳»

(سعید پغفری)

الف) در زمان سامانیان، تنها بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد. ب) امرای سامانی می‌کوشیدند در ماوراءالنهر و خراسان بزرگ ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی را ترویج کنند. پ) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنائی» بود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳)

۲۵- گزینه ۴»

(حسن اصحابی)

هر دو عبارت گزینه «۴» درست هستند. در مورد عبارت اول این گزینه به عبارت زیر از «ترجمه تفسیر طبری» دقت کنید:

«امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور علمای ماوراءالنهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم؛ گفتند: روا باشد خواندن و نبشتن تفسیر قرآن به پارسی، مگر آن را که او تازی (عربی) نداند.»

تکلیف: قرآن متن مقدس مسلمانان بوده است و ملاحظه می‌کنید که در اوایل حتی ترجمه قرآن به زبان‌های دیگر هم نیاز به فتوای علما داشته است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: مورد اول درست است. - بخشی از مقدمه «شاهنامه ابومنصوری»: «پس امیر ابومنصور عبدالرزاق، دستور (وزیر) خویش، ابومنصور المعمری را بفرمود تا خداوندان کتب را، از دهقانان و فرزندان و جهانپدیدگان از شهرها بیاورد ... و کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آنجا بیاورد از هر جای و از هر شارسن (شهر)، گرد کرد و

۱۶- گزینه ۲»

(علی قهرمان‌زاده)

دقت کنید که $1 = (-1)^4$ و چون $(1, 5)$ و $(1, -5)$ را داریم. پس رابطه گزینه «۲» تابع نیست.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۹)

۱۷- گزینه ۴»

(احمد حسن‌زاده‌فرد)

تنها هر فرد یک روز تولد دارد و این رابطه تابع است. در مابقی گزینه‌ها می‌توان به‌ازای هر شهر بیش از یک نماینده یا سوغاتی داشت.

در گزینه «۳» هم برای هر عدد صحیح، ۲ واحد اختلاف کمتر یا بیشتر شدن هر دو صحیح است. پس تابع نبوده و به‌ازای هر ورودی (عدد صحیح) دو خروجی خواهیم داشت.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

۱۸- گزینه ۱»

(شمیم پهلوان شریف)

ضابطه داده شده در زوج مرتب‌های $(2, 6), (\sqrt{4}, m^2 - m)$ مولفه‌های اول برابر دارند. پس مؤلفه‌های دوشم‌شان برابرند.

$$m^2 - m - 6 = 0 \Rightarrow (m - 3)(m + 2) = 0 \\ \Rightarrow \begin{cases} m = -2 \\ m = 3 \end{cases}$$

به‌ازای $m = 3$ دو زوج مرتب $(3, 4), (3, 5)$ داریم که مؤلفه‌های اول برابر دارند، پس فقط $m = -2$ قبول است.

$$f = \left\{ \left(\sqrt{3}, -\frac{2}{4} \right), (-2, 5), (2, 6), (3, 4) \right\}$$

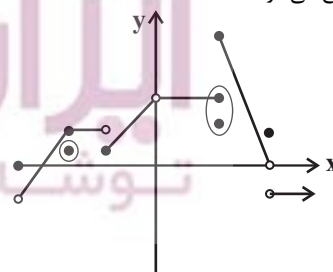
$$\text{مقدار } f(\sqrt{3}) \text{ برابر است با } -\frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

۱۹- گزینه ۳»

(عارف بهرام‌نیا)

می‌دانیم نموداری تابع است که هر خط عمودی (موازی محور y ها) نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند. بنابراین با حذف نقاط مشخص شده در شکل زیر رابطه تابع می‌شود.

لذا حداقل ۳ نقطه باید حذف شود.

تذکر: می‌توان سه نقطه را طوری دیگر هم انتخاب کرد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۹)

۲۰- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

از هر کدام از عضوهای a و c در مجموعه اول، دو پیکان خارج شده و یکی از آن‌ها به n وارد شده است، پس اگر n و پیکان‌های ورودی به آن حذف شود، رابطه تابع خواهد شد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه ۴۸)

۳۰- گزینه ۳

(سیدعلیرضا امیری)

«ج» معنای بیت: شاعر از خداوند طلب سوز و گدازی می‌کند که به کلامش اعتبار بدهد تا آتش سوزنده هم گدایی سوز و گداز سخن او را بکند. تشبیه این بیت: شاعر به‌طور پوشیده «کلام» را به «آتش» تشبیه کرده است و «سوز» در این‌جا وجه‌شبه است.

«ب»: «قبای غنچه گل» دارای تشخیص و استعاره مکنیه است.

تشریح سایر ابیات:

«الف»: معنای بیت: وقتی مویت سفید شد و پیر شدی، چشم عبرت بگشا و از ناآگاهی و غفلت فاصله بگیر. در این بیت «چون» به معنای «وقتی‌که» است و ادات تشبیه به حساب نمی‌آید. ترکیب «چشم عبرت» فاقد تشبیه است و اضافه اقترانی محسوب می‌شود، ولی درباره ترکیب «خواب غفلت» اختلاف نظر وجود دارد. برخی آن‌را تشبیهی و برخی آن‌را اقترانی در نظر می‌گیرند.

تکته مهم درسی:

اضافه اقترانی فاقد آرایه تشبیه و یا استعاره است و به صرف شباهت آن با اضافه تشبیهی و اضافه استعاری حائز اهمیت است. در اضافه اقترانی مضاف اغلب عضوی از بدن و مضاف‌الیه یک مفهوم ذهنی است. برای تشخیص آن نیز میان مضاف و مضاف‌الیه «به نشانه» اضافه می‌کنیم. برای مثال ترکیب «انگشت اتهام» فاقد تشبیه و یا استعاره است و می‌توان آن‌را به شکل «انگشتی به نشانه اتهام» درآورد. برخی از اضافه‌های اقترانی رایج: «سر تسلیم»، «پای ارادت»، «گردن رضا»، «دست ادب»، «چشم طمع»، «اشک شوق» و دو ترکیب مهم در درس ۱ فارسی ۳: «دست انابت» و «جیب مراقبت»

«د»: «لعل» در اینجا معنای واقعی خودش را می‌دهد و فاقد استعاره است، بلکه شاعر لب یار را به لعل تشبیه می‌کند.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۱- گزینه ۱

(سیدعلیرضا امیری)

گزینه ۱: «۱»: معنای بیت: از شرم زلف یار گل سنبل طوری آب شد که نمی‌توان میان موج و موهای سنبل فرقی گذاشت. در ترکیب «زلف سنبل» اضافه استعاری وجود دارد و «سنبل» به «انسانی» تشبیه شده است که مو دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: معنای بیت: هرکسی که به دلیل زیبایی موهای یار پریشان احوال شده است، در نظرش سنبل است بی‌ارزش و همانند توده‌ای از موها است. در این بیت شاعر، سنبل بهشتی را به مو مانند کرده است.

گزینه ۳: قاعدتاً پس از ادات تشبیه، مشبیه می‌آید. در این‌جا «آشیان» به «سنبل» مانند شده است.

گزینه ۴: «سنبل» مثل دام است برای کسی که اسیر زلف تو شده است. «سنبل» مشبه و «دام» مشبیه است.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

بنشاند به فراز آوردن این نامه‌های شاهان و کارنامه‌هاشان.» ملاحظه می‌کنید که ابومنصور المعمری فرزاتگانی را از شهرهای مختلف گرد آورده است و آنها شاهنامه ابومنصوری را نوشته‌اند، نه خود المعمری. پس مورد دوم این گزینه نادرست است.

گزینه ۲: اصل تفسیر را محمد بن جریر طبری به زبان عربی نوشته است. - مورد دوم درست است.

گزینه ۳: مورد اول درست است. - نثر این دوره بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی اختصاص دارد و هنوز آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن رایج نشده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۵)

۲۶- گزینه ۴

(حسن اصحابی)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: نشاط اصفهانی از جمله شاعران دوره بازگشت بود که بیشتر به غزل‌سرایی به سبک حافظ و سعدی پرداخت، هرچند قصیده‌های بلندی هم سروده است.

گزینه ۲: ادیب‌الممالک فراهانی در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرده است.

گزینه ۳: سید اشرف‌الدین گیلانی زبان طنزآمیزی داشت و زندانی شدن به سبب آزادی‌خواهی در کتاب درسی درمورد فرخی یزدی ذکر شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۶ تا ۱۸)

۲۷- گزینه ۱

(عزیز الیاسی‌پور)

موارد «ج» و «د» اشتباه هستند:

ج) تضعیف جامعه بر اثر شکست از روسیه تزاری از عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی بود، نه از عوامل بیداری جامعه.

د) سروش اصفهانی قصیده‌سرا بود و جزو شاعرانی بود که در دوره بازگشت از شاعران سبک خراسانی و عهد سلجوقی در قصیده پیروی می‌کردند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۲۸- گزینه ۲

(عزیز الیاسی‌پور)

موارد «ج» و «د» اشتباه هستند.

ج) داستان‌نویسی به این شیوه در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد.

د) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود. (علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۲۹- گزینه ۲

(امیرفریدون اشتری)

قائم‌مقام از عبارات کوتاهی استفاده می‌کند که گاه موزون و مسجع هستند. این ویژگی در عبارت گزینه ۲ مشهود است. جالب است بدانید قائم‌مقام این عبارت مدح‌آمیز را در وصف نشاط اصفهانی گفته است.

عبارات سایر گزینه‌ها از علامه دهخدا هستند و سبک طنزآمیز آنها که مسائل سیاسی-اجتماعی را در لافافه طنز گوشزد می‌کنند مطابق با سبک نثر دهخدا (خصوصاً در چرند و پرند) است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۳۲- گزینه ۲»

(سیدعلیرضا امیری)

تشبیه: «نای دولت» اضافه تشبیهی است. / تشخیص‌ها: ۱- ای جان ۲- دست زدن جان ۳- ای دل ۴- پا کوبیدن دل

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «سجع: «اختیارم» و «زغفرانم» / تشبیهات: ۱- تو اختیار مایی ۲- من شاخ زغفرانم ۳- تو لاله‌زار مایی
گزینه ۳: «سجع مطرف: «سحابی» و «خرابی» با «آفتابی» / سجع متوازی: «سحابی» و «خرابی»
گزینه ۴: تکرار: «هم» و «باشم» / سجع مطرف: «پاره پاره» با «چاره» و «خاره»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۳- گزینه ۳»

(رضا رنبری)

در این بیت آرایه سجع در واژه‌های «چمان» و «روان» و «آن» جلوه‌گر است و هماهنگی آهنگین کلام را دوچندان کرده است. همچنین استعاره مصرحه در تعبیر «سرو خرامان» دیده می‌شود. در باب تشبیه نیز، شاعر قامت و زیبایی یار را نه تنها هم‌سنگ سرو، بلکه برتر و ارجمندتر از آن می‌نمایاند؛ از همین رو تشبیهی از نوع تفضیل شکل گرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در این بیت، تشبیه در همانند کردن خسرو به کوهکن (فرهاد) پدیدار می‌شود. از سوی دیگر، سجع در واژه‌های «من»، «شیرین‌دهن» و «کوه‌کن» چشم‌نواز است. با این همه، بیت از استعاره مصرحه بی‌بهره است.
گزینه ۲: در اینجا، شاعر تشبیه را در نسبت دادن «زنجیر» به «سر زلف» معشوق به‌کار برده است. همچنین سجع میان واژگان «خواهی» و «سحرگاهی» دلنشین آمده است. این بیت اگرچه فاقد استعاره مصرحه است، اما به آرایه تشخیص (جان‌بخشی) آراسته شده است.
گزینه ۴: در این گزینه، واژه «زنجیر» به‌منزله استعاره مصرحه از زلف معشوق در نظر گرفته می‌شود، اما بیت نه تشبیه دارد و نه سجع؛ چرا که «مشو» و «بگو» توانایی ساختن سجع را ندارند.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۴- گزینه ۲»

(رضا رنبری)

الف) در آغاز بیت، تعبیر «ای سرو سهی» استعاره مصرحه از معشوق است؛ زیرا قامت یار به درخت سرو مانند شده و نام «معشوق» حذف گردیده است. واژگان «سهی» و «تهی» نیز به سبب هماهنگی سجع ایجاد کرده‌اند. در ادامه، اشک عاشق به «رود جیحون» همانند شده و از این راه، تشبیهی زیبا ساخته شده است که کثرت و روانی اشک را نشان می‌دهد.

ب) ترکیب «کاشانه دل» نوعی تشبیه است؛ دل همچون خانه‌ای تصویر می‌شود که جایگاه عشق و عاطفه است. در اینجا، واژه «خانه» نیز استعاره مصرحه از «دل» به شمار می‌آید. از سوی دیگر، میان دو واژه «مهر» و «مهر» جناس وجود دارد که به موسیقی لفظی بیت جلوه‌ای خاص می‌بخشد.

ج) در این بیت، چشم معشوق با چشم آهو سنجیده شده است؛ اما شاعر برتری زیبایی چشم یار را بر چشم آهو برجسته می‌سازد. این گونه همانندسازی، نمونه روشن تشبیه است. تکرار واژه «چشم» نیز نوعی واژه‌آرایی یا صنعت تکرار است.

د) تعبیر «ریشک قمر» نمونه‌ای از تشخیص است؛ زیرا برای ماه، که بی‌جان است، ویژگی انسانی حسادت قائل شده‌اند. همچنین، واژگان «قمر، تازه‌تر، دگر» سجع پدید آورده‌اند و موسیقی بیت را استوار کرده‌اند.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۵- گزینه ۴»

(رضا رنبری)

در بیت مورد نظر، ترکیب «اسب جفا» نمونه‌ای روشن از اضافه تشبیهی است؛ زیرا «جفا» به «اسب» همانند شده است، گویی ستم همچون اسبی است که آماده تاختن است. عمل «زین کردن» نیز به عنوان وجه‌شبه در ساخت این تصویر ایفای نقش می‌کند؛ زیرا همان‌گونه که اسب را زین می‌کنند و برای حرکت مهیا می‌سازند، «جفا» نیز برای تازاندن و سرکشی آماده می‌گردد. از این رو می‌توان گفت که این تصویر، تشبیهی گسترده است که شاعر با مهارت آن را پرورده است. در کنار این تشبیه، هماهنگی آوایی میان واژگان «کین، زین، زمین» نیز سجع پدید آورده و موسیقی لفظی را بر جلوه معنایی افزوده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در این بیت، واژگانی چون «غلغلی، گلی، صصلی» سجع را شکل می‌دهند. همچنین بیت از آرایه تشبیه بی‌بهره است.
گزینه ۲: در اینجا، شاعر لب معشوق را به «آب حیات» همانند کرده است، اما نه به‌گونه آشکار، بلکه پنهانی و در لفافه. این نوع همانندسازی را «تشبیه مضمّر» می‌نامند. در این بیت اما هیچ نشانی از سجع به چشم نمی‌خورد و زیبایی آن در گرو تشبیه است.

گزینه ۳: ترکیب «سیم‌تن» خود گواه یک تشبیه درونی است؛ زیرا اندام محبوب به سیم سپید و درخشان همانند شده است. این همان تشبیه درون‌واژه‌ای است که شاعر در ساخت واژه پنهان کرده است. در ادامه، تکرار و هماهنگی میان «سیم‌تن، من، چمن» نیز موجب پدید آمدن سجع شده و بر خوش‌آهنگی بیت افزوده است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۶- گزینه ۴»

(یاسین مهریان)

تکته: سجع در شعر، همان قافیۀ درونی است.

در این بیت، واژه‌هایی که در پایان نیم‌مصرع‌ها (جدایی، درازی، سعدی) به‌کار رفته‌اند، آرایه «سجع» را به‌وجود آورده‌اند.

در سایر گزینه‌ها، واژه «سعدی» در انتهای نیم‌مصرع به‌کار نرفته است؛ بنابراین، کلمه «سعدی» در این ابیات، پدیدآورنده «سجع» نمی‌باشد.

(علوم و فنون ادبی، بدیع)

۳۷- گزینه «۴»

(مجتبی فرهادی)

سجع به کاررفته در بیت گزینه «۴» (جان و استخوان) از نوع مطرف است؛ اما سجع‌های دیگر گزینه‌ها، همگی متوازی هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عشاق - آفاق - تریاق (متوازی)

گزینه «۲»: شرر - نظر (متوازی)

گزینه «۳»: شیرین - زرین (متوازی)

(علوم و فنون ادبی، بدیع)

۳۸- گزینه «۴»

(مجتبی فرهادی)

وزن بیت گزینه «۴» از پایه‌های آوایی همسان «دولختی یا دوری» است: «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

گزینه «۲»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

گزینه «۳»: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فع لن (فعلن)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه «۳»

(رضا رنبری)

وزن صحیح گزینه «۳»: مفعول مفاعیلن مفاعیلن یا مستفعل فاعلاتن مُستفعل

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۴»

(رضا رنبری)

وزن گزینه «۴»: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعْلن (ناهمسان)

وزن سایر گزینه‌ها: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن (همسان دولختی)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۱- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)

وزن این بیت، «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» می‌باشد که رکن «مفعول» در آن دیده نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفعول فاعلات مفاعیلن

گزینه «۲»: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

گزینه «۴»: مفعول مفاعیلن فعْلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۲- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا اهری)

وزن مصراع گزینه «۱»: مفعول مفاعیل مفاعیل فعْلن است (که وزن ناهمسان محسوب می‌شود)؛ همچنین می‌توان این وزن را به شکل همسان دسته‌بندی هجایی کرد (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

دسته‌بندی هجایی هر کدام از ابیات:

گزینه «۱»: UU--UU--UU--: ۱- مفعول مفاعیلن

مفاعیلن فعْلن (ناهمسان) ۲- مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (همسان)

گزینه «۲»: UU-----UU--: ۱- مفعول مفاعیلن

مفعول مفاعیلن (همسان) ۲- مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن (همسان)

گزینه «۳»: U-U--UU-U-U--: ۱- مفعول فاعلات

مفاعیل فاعْلن (ناهمسان) ۲- مستفعلن مفاعْل مستفعلن فعل (ناهمسان)

گزینه «۴»: U-U--UU--: ۱- مفعول مفاعیلن فعْلن

(ناهمسان) ۲- مستفعلن فاعلات مستفعلن (ناهمسان)

تکته مهم درسی:

وزن‌هایی که قابلیت دسته‌بندی هجایی همسان و ناهمسان دارند:

۱- مفعول مفاعیل مفاعیل فعْلن = مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

۲- مفعول مفاعیل مفاعیل فعل = مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع (وزن رباعی)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۳- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا اهری)

وزن بیت گزینه «۱» مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن است و واژه تک هجایی «را» در نقش ردیف آمده است، پس با حذف یک هجا از پایان این وزن خواهیم داشت: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعْلن که وزنی است ناهمسان.

وزن بیت پیش از حذف ردیف:

UU/-U-U/-UU/-U-U (همسان دولختی)

وزن بیت پس از حذف ردیف:

UU/-U-U/-UU/-U-U (ناهمسان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» با حذف ردیف (است) به «مفعول مفاعیلن فعْلن» تبدیل می‌شود. وزن هر دو حالت ناهمسان است.

گزینه «۳»: «فعولن فعولن فعولن فعولن» با حذف ردیف (را) به «فعولن فعولن فعولن فعل» تبدیل می‌شود. وزن هر دو حالت همسان است.

گزینه «۴»: «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» با حذف ردیف (انگیخته) به «مستفعلن مستفعلن مستفعلن» تبدیل می‌شود. وزن هر دو حالت همسان است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۴- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا اهری)

وزن مصراع گزینه «۴» مستفعلن مستفعلن مستفعلن فعْلن است و دسته‌بندی دیگری ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاعلاتن فاعْلن فاعلاتن فاعْلن = فاعْلن مستفعلن فاعْلن مستفعلن

گزینه «۲»: فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن = فاعْلن مفاعیلن فاعْلن مفاعیلن

گزینه «۳»: مستفعلن فعْلن مستفعلن فعْلن = مفعول فعْلن مفعول فعْلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه ۴

(سید علیرضا امیری)

مفهوم رباعی صورت سؤال، اعتماد به خداوند درباره بخشش گناهان است و پیام مصراع مذکور در گزینه «۴»، لطف و مرحمت ایزدی است که از گناه بنده‌اش شرمسار می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن رباعی، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» (وزنی ناهمسان) است که قابل دسته‌بندی به صورت «مستفعل مستفعل مستفعل فع» (وزنی همسان) نیز می‌باشد. به خاطر داشته باشیم که صورت همسان این وزن، بر صورت ناهمسان آن ارجحیت دارد.

گزینه «۲»: «ست» ردیف و کلمات «خطا»، «بلا» و «خدا» قافیه‌اند. (مردف، بیتی است که ردیف دارد و مقفّی بیتی است که قافیه افقی دارد).
گزینه «۳»: «طغیان گناه» اضافه استعاری است.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۶- گزینه ۴

(عزیز الیاسی پور)

عبارت صورت سؤال به این نکته اشاره دارد که درویشی به رعایت آداب ظاهری درویشان نیست و درواقع باید دل شخص زنده باشد (حضور دل در محضر خدا) و نفس و هواهای نفسانی‌اش بمیرد تا او را «درویش» بنامیم. عبارت گزینه «۴» نیز اگرچه مفهوم کلی‌اش کمی متفاوت است، اما به حضور دل و اینکه شخص به خداوند در هر لحظه آگاهی داشته باشد توصیه دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بی‌غایت و بی‌نهایت بودن عشق و معشوق
گزینه «۲»: ارادت بی‌دلیل ممکن است باعث اتفاقات خوب یا بد شود، بستگی دارد که به چه کسی ارادت بی‌دلیل داشته باشیم.
گزینه «۳»: راز عشق را نباید افشا کرد و بساط مهر و محبت را نباید نمایش داد، بلکه باید راه آن را پیمود و سختی‌هایش را تحمل کرد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۵۳ و ۵۵)

۴۷- گزینه ۴

(سید علیرضا امیری)

الف) شاعر (نشاط اصفهانی) دلیل رسیدن به کام و آرزوی خود را کنارگذاشتن هوا و هوس و تسلیم‌شدن در مقابل معشوق می‌داند.
ب) درخت سرو در ادبیات فارسی نماد آزادگی و رهایی از تعلقات است. شاعر با تحسین از این درخت یاد می‌کند ولی سخنی که نتیجه ترک تعلقات باشد به میان نمی‌آورد. (این بیت به‌صورت کامل مفهوم صورت سؤال را بیان نمی‌کند).

ج) شاعر برای رسیدن به یار بی‌خبرشدن و ترک جسم و جان را لازم می‌داند.

د) شاعر این بیت با مقایسه دنیای شور و مستی و جهان قدرت و فرمانروایی، عاشقِ راستین را به‌واسطه مستی عاشقانه‌اش از تعینات اجتماعی و سیاسی بی‌نیاز می‌داند.

ه) سراینده نیاز عاشقانه را از عالم و مافیها برتر و مهم‌تر می‌داند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۴)

۴۸- گزینه ۴

(سید علیرضا امیری)

شاعر در بیت صورت سؤال خود را بی‌نیاز از بهشت معرفی می‌کند و عشق را به بهشت ترجیح می‌دهد. در بیت گزینه «۴» سراینده دیدگاه کاملاً متفاوت و متناقضی دارد و شعر خود را ابزاری برای رهایی از دوزخ در نظر می‌گیرد. در واقع تناقض بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴» در بی‌نیازی عاشق واقعی از بهشت در یک بیت و نیازمندی شاعر به بخشش خداوند و انگیزه او در بیت دیگر است.

تشریح سایر ابیات:

گزینه «۱»: این بیت کاملاً هم‌سو با بیت صورت سؤال است و شاعر بهشت را نسبت به عشق واقعی در اولویت قرار نمی‌دهد.

گزینه «۲»: شاعر در این بیت با ظرافت از محبوب خود تمجید کرده است و با بیان حوری‌بودن مادر یار به‌طور غیرمستقیم زیبایی او را وصف کرده است.
گزینه «۳»: شاعر در این بیت خود را عاشق راستینی معرفی کرده است که عشق او جاودان و تا زمان مرگش و حتی بعد از آن باقی است.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۳)، مفهوم، ترکیبی)

۴۹- گزینه ۴

(سید علیرضا امیری)

ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» همگی به نامعلوم‌بودن ماهیت جهان و ناتوانی درک آن توسط عالمان و اندیشمندان اشاره دارد، ولی بیت گزینه «۴» مفهومی متفاوت دارد. این بیت در خلال توصیف مجلس بزمی در یکی از آثار نظامی آمده است و شاعر خواب سنگین اهل بزم و طرب را با استفاده از عناصر طبیعت توصیف می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰)

۵۰- گزینه ۲

(هومن نمازی)

بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۲» هر دو بر این مفهوم تأکید دارند که با آنکه درویش حال هستیم، نارضایتی در باطن ما نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توصیه به قناعت دارد.

گزینه «۳»: در نکوهش بخل و خست است.

گزینه «۴»: مدعی‌ست که در صورت طلب‌کردن چیزی از کسی باعث می‌شویم که اعتبارمان کم یا نابود بشود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۲۷)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۱»

تشریح عبارات نادرست:

(رانیامیری)

- این فیلم اشاره به دانش عمومی دارد.

- ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.

- اغلب از دانشی که درباره کنش‌هایمان داریم بی‌خبریم.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۵۲- گزینه «۲»

تشریح عبارات نادرست:

(معمرموری یعقوبی)

الف) کسی که دانش علمی دارد، آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.

ج) علوم انسانی و اجتماعی بومی باید از سویی در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد و از سوی دیگر به زبان و منطق جهان شمول سخن بگوید و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.

د) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند. دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۵ و ۷)

۵۳- گزینه «۲»

(آزیتا بیدری)

موارد به ترتیب مربوط به دیدگاه‌های سوم، اول، دوم و سوم هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۸)

۵۴- گزینه «۳»

تشریح موارد:

(ریفانه امینی)

- بر اساس دیدگاه اول، دانش علمی راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است.

- محاسبه کردن با انگشتان در برابر محاسبه با هوش مصنوعی به دانش عمومی در برابر دانش علمی اشاره می‌کند.

- اینکه در گذشته برای تأمین آب در منزل از چشمه و قنات استفاده می‌شد، به دانش عمومی اشاره دارد.

- هر وقت در یک جامعه مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳ و ۸)

۵۵- گزینه «۳»

تشریح گزینه‌های نادرست:

(یاسین ساعدی)

گزینه «۱»: علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند؛ زیرا فعالیت‌های غیرارادی، کنش نیستند.

گزینه «۲»: روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی‌اند.

گزینه «۴»: پدیده‌های طبیعی بر خلاف کنش‌ها و پیامدهای آن به تصمیم و اقدام انسان‌ها وابسته نیستند بلکه مستقل از اراده انسان‌ها و اهداف و معانی مورد نظر آنها وجود دارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۱)

۵۶- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

«تشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی» از فواید علوم اجتماعی است؛ در حالی که اختراع دینامیت مربوط به علوم طبیعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۵۷- گزینه «۴»

(امیرحسین فزایی)

جامعه‌شناسی خود نمونه‌ای از علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۱)

۵۸- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

موضوع فلسفه (متافیزیک) و علوم طبیعی با هم تفاوت دارد. موضوع فلسفه و علوم انسانی و اجتماعی نیز تفاوت دارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۲)

۵۹- گزینه «۲»

(فاطمه قربان)

در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.

زندگی اجتماعی انسان ابعاد مختلفی دارد و بر همین اساس شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی مختلف پدید می‌آیند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۶۰- گزینه «۴»

(سینا غلامی)

عبارت مذکور مؤید این نکته است که «رشته‌های علوم پایه در انتخاب رشته جزء اولین انتخاب‌ها قرار نمی‌گیرند».

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۷)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۱- گزینه «۳»

(آزیتا بیدری)

صلح و عدالت: نامحسوس (ذهنی) و کلان

علاقه به دانشگاه خاص: نامحسوس (ذهنی) و خرد

مراسم نخل‌گردانی: محسوس (عینی) و کلان

مراقبت از مادر بزرگ: محسوس (عینی) و خرد

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۶۲- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

گزینه «۱»: نادرست (باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آید) - نادرست («دانایی از نادانی بهتر است» یک ارزش در نهاد اجتماعی تعلیم و تربیت است).

گزینه «۲»: درست - نادرست (وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر می‌گیریم، نهاد اجتماعی آشکار می‌شود).

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: نادرست (مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی است) - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

۶۳- گزینه «۳»

(هوار بلیلیان)

جامعه‌شناس «الف» نگاه عرضی به جوامع بشری و جهان‌های اجتماعی دارد اما جامعه‌شناس «ب» نگاه تک خطی (طولی) دارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳)

۶۴- گزینه «۲»

(مهرداد کرمی - رهلان)

گزینه «۱»: نادرست (جهان اساطیری محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است) - نادرست (جهان متجدد وابسته به علوم تجربی است و علمی که از روش‌های فراتجربی مانند علوم عقلانی و وحیانی استفاده می‌کند را علم نمی‌شناسد)

گزینه «۲»: درست - نادرست (در جهان متجدد کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند رواج می‌یابد این وضعیت به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین همه ابعاد وجود آن‌ها را احاطه می‌کند و فرصت‌هایی از این قفس خودساخته را از انسان‌ها می‌گیرد).

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: نادرست (جهان اساطیری با طرد دانش ابزاری امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور می‌کند، در فرهنگ سکولار به استفاده از دانش ابزاری برای تسلط بر طبیعت تأکید می‌شود) - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۶۵- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

- رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. این وضعیت، به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرصت‌هایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد. از این روند، به از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها یاد می‌شود.

- زوال عقلانیت ذاتی (از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها)

- فیلم عصر جدید چارلی چاپلین در نقد پیامدهای مدرنیته و آسیب‌های جهان متجدد غرب ساخته شد. در این فیلم به اسارت انسان و سلب اراده و آزادی او در نظام صنعتی جدید (قفس آهنین) اشاره می‌شود.

- در جهان متجدد، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند. این علوم با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی همانند بیماری، زلزله، سیل و ... و مسلط شدن بر آنها را به انسان می‌دهد.

«قوت افرونگ از علم و فن است / از همین آتش، چراغش روشن است»

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۶- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

- غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند مانع می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به طور کامل آشکار شود.

- عبارت دوم مربوط به استبداد استعماری است.

- رسول مکرم اسلام (ص) پیش از رحلت نامه‌های دعوت به دین خدا را برای امپراتوری‌های ایران و روم فرستاده بودند.

- بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران برای مقابله با سلطه استعمار از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم (ملی‌گرایی) و مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند هم قرار نمی‌گرفتند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۲)

۶۷- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

- سکولاریسم پنهان شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند.

- اومانیسم، مهم‌ترین ویژگی انسان شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است.

- روشنگری در معنای خاص به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است. این روش در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۱)

۶۸- گزینه «۴»

(فاطمه رضائیان)

الف) پیامد حس‌گرایی و نفی وحی در قرن نوزدهم و بیستم: دانش ابزاری
ب) ویژگی پایان قرن بیستم: افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه و نفی عقل و وحی

پ) ویژگی قرن هفدهم و هیجدهم: عقل‌گرایی و نفی وحی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۳)

۶۹- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح عبارت نادرست:

حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت‌ها فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند. بخش دیگر رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند. حرکت‌های نوع اول با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند؛ ولی حرکت‌های نوع دوم مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۷۰- گزینه «۳»

(سینا غلامی)

الف) در دوره رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت.

ب) مسیحیت در سطح اندیشه و نظر، با رویکردهای اساطیری آمیخته شد ← دورماندن از ابعاد عقلانی توحید با قبول تثلیث

ج) حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس (منجر به روی‌گردانی از نگاه معنوی به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان شد) ← شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر به جای حقوق فطری الهی انسان

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۹ و ۵۲)

روان‌شناسی

۷۱- گزینه «۳»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست: نه صرفاً رشد کودک بلکه تمام تغییرات و مسائل رشدی انسان در بستر فراخانای زندگی بررسی می‌شود.

گزینه «۲»: درست: تشکیل نطفه تا پایان زندگی، مدت زمانی است که روان‌شناسی رشد تمام وقایع را در طول آن بررسی می‌کند.

گزینه «۳»: نادرست: یادگیری روش‌های درست ابراز خشم، در حیطه رشد هیجانی است نه شناختی.

گزینه «۴»: درست: رعایت حقوق دیگران در حیطه رشد اخلاقی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۷۲- گزینه «۴»

(هانا اممرزاده)

(موقعیت الف): شباهت دوقلوهای همسان را بیان می‌کند که نشان‌دهنده ویژگی‌ها و صفات یکسان وراثتی است و به عامل وراثت که بر رشد مؤثر است، اشاره می‌کند، پس گزینه‌های «۱» و «۲» حذف می‌شود.

(موقعیت ب): در این موقعیت محیط جدید مدرسه و تحت تأثیر بودن از جمع دوستان باعث علاقه ماهان به ورزش شده است؛ یعنی عامل مؤثر در بیرون از فرد وجود دارد که نمونه کاملاً واضح تأثیر عامل محیطی بر رشد است. پس باز هم گزینه‌های «۱» و «۲» حذف می‌شود.

(موقعیت ج): این موقعیت به یادگرفتن مهارت دوچرخه‌سواری به کمک آموزش و تمرین اشاره دارد نه آمادگی نهفته. گزینه «۳» رد می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۸، ۴۰، ۴۱ و ۴۲)

۷۳- گزینه «۴»

(همیرضا توکلی)

عبارت اول: درست: ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به دلیل پیوستگی رشد، نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد.

عبارت دوم: درست: کودکی اول از ۲ تا ۷ سالگی است.

عبارت سوم: نادرست: برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین مستقل شود.

عبارت چهارم: نادرست: در هفت سال سوم (نوجوانی) باید با کودک به منزله مشاور رفتار کرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۷۴- گزینه «۳»

(هانا اممرزاده)

موارد (الف) و (د) به این اشاره دارند که عوامل محیطی تأثیری بر رشد قبل از تولد نوزاد ندارند اما بسیاری از این عوامل می‌توانند بر رشد قبل از تولد تأثیر بگذارند مانند داروها (انواع مسکن)، کیفیت تغذیه (کمبود ویتامین‌ها)، فشار روانی و حالات هیجانی مادر (افکار منفی مکرر) و ...

پس گزینه‌های «۲ و ۴» حذف می‌شود.

مورد (ب) از فعالیت کتاب درسی گرفته شده است؛ از آثار مخرب عوامل شیمیایی بر رشد قبل از تولد می‌توان به ناهنجاری‌های قلبی عروقی، عقب‌ماندگی‌های ذهنی، ناهنجاری عضوی یا اندامی و حتی سقط و مرگ جنین اشاره کرد؛ در اینجا گزینه «۱» نیز حذف می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۵)

۷۵- گزینه «۳»

(همیرضا توکلی)

عبارت اول: ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است.

عبارت دوم: کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی همچون بالا رفتن از پله‌ها هستند و سپس مهارت حرکات ظریف همچون بستن بند کفش را به دست می‌آورند.

عبارت سوم: ایستادن با کمک در ۷ تا ۱۰ ماهگی به دست می‌آید.

عبارت چهارم: راه رفتن مستقل در ۱۲ تا ۱۵ ماهگی به دست می‌آید.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۷۶- گزینه «۲»

(مهمربیبی)

- اگر شبی را از جلوی چشمان یک کودک ۶ ماهه برداریم، گمان می‌کند که آن شیء، دیگر وجود ندارد.

- کودک به دلیل پردازش ادراکی با دیدن یک توپ قرمز کوچک، فکر می‌کند که آن توپ، یک سیب خوشمزه است.

- کودک ۴ یا ۵ ساله بستنی قیفی را انتخاب می‌کند، چرا که احساس می‌کند مقدار بیشتری دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۸)

۷۷- گزینه «۱»

(مهمربرخان فراهی)

این موقعیت نشان‌دهنده رشد هیجانی در دوره کودکی است که یک فرایند پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجانات خود کودک، بلکه مستلزم آگاهی از هیجانات اطرافیان اوست؛ در صورت سؤال، سینا کتاب را پرتاب می‌کند و حسین با تعجب و ناراحتی فریاد می‌زند، سینا این فریاد را به‌عنوان نشانه هیجان مثبت درک می‌کند و دوباره رفتارش را تکرار می‌کند تا توجه حسین را دریافت کند و به تدریج با دریافت واکنش حسین به هیجانات خود جهت می‌دهد.

الف) این موقعیت بیانگر این است که سینا با توجه به رفتار حسین به هیجان خود جهت می‌دهد. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

ب) هیجان‌های ساده مانند ترس، خشم و محبت که تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی نیستند و غالباً به یک صورت پدیدار می‌شوند پیش از هیجان‌های مرکب بروز می‌کنند و افزایش آگاهی کودک از هیجان‌های مختلف و واکنش دیگران باعث تعمیم هیجانات کودک به هیجانات مرکب می‌شود و بروز آن پیچیده‌تر بوده و با توجه به نوع ارزیابی، ظهور متفاوتی می‌یابد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۹)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۸۱- گزینه ۲

(افشین کریمیان فرد)

«إِنَّ: قطعاً، همانا، بی گمان / «يُحِبُّ»: دوست دارد (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «الَّذِينَ: کسانی که / «يُقَاتِلُونَ»: می‌جنگند (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «فِي سَبِيلِهِ»: در راه او، در راهش / «صَفًّا»: صف در صف (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «كَأَنَّهُمْ»: گویی آن‌ها (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «بَنِيانٌ مَرْصُوصٌ»: ساختمانی استوارند (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

(ترجمه)

۸۲- گزینه ۳

(مهمربضا سوری - نواوند)

«الْعَمَاءُ الْخَائِنِينَ»: مزدوران خائن، مزدوران خیانت‌کار (رد گزینه ۲) / «اعْلَمُوا»: (فعل امر مخاطب) بدانید (رد گزینه ۴) / «شَعْبِنَا الْمُسْلِمَ»: امت مسلمان ما (رد گزینه ۱) / «لَا يَقْبَلُ»: نمی‌پذیرد (رد گزینه ۴) / «أَيَّ ضَعْفٍ»: هیچ فشاری / «فِي الدِّفَاعِ»: در دفاع (رد سایر گزینه‌ها) / «عَنْ وَطْنِهِ»: از وطنش (رد گزینه ۱) / «مُوقِنٌ بِنَصْرِهِ»: به پیروزی خود یقین دارد

(ترجمه)

۸۳- گزینه ۴

(ولی بربری - ابهر)

«لِمَ»: (لماذا) برای چه / «بَعْضُ النَّاسِ»: بعضی از مردم / «يُصْرُّ»: پافشاری می‌کنند، اصرار می‌ورزند (رد گزینه ۳) / «عَلَى نَقَاطِ الْخِلَافِ وَ ...»: بر نقطه‌های اختلاف و ... (رد گزینه ۳) / «الْعُدُونَ» (مفرد است نه مثنی و جمع): دشمنی (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «قَدْ أَكَّدَ»: تأکید کرده است (رد گزینه ۱) / «أَنْ يَحْتَرِمَ الْمُسْلِمُونَ»: که مسلمانان احترام بگذارند (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «الْآخِرِينَ»: دیگران (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «لَا يَسْتَوِ»: دشنام ندهند (رد گزینه ۲)

تکته مهم درسی:

«قد» بر سر فعل مضارع معنای «گاهی و شاید» می‌دهد، اما اگر بر سر فعل ماضی بیاید، به صورت ماضی نقلی ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۸۴- گزینه ۱

(سیر مهمربعلی مرثیوی)

«فِي يَوْمٍ مِنَ الْآيَّامِ»: در روزی از روزها (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «كَانَتِ السَّمَاءُ تُمْطَرُ»: آسمان ... می‌بارید (رد سایر گزینه‌ها) / «أَسْمَاكاً فَضِيَّةً»: ماهی‌هایی نقره‌ای (رد گزینه ۳) / «فَرَحَتْ»: (فعل ماضی ساده) شادمان شد (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «هَذِهِ الْهَدِيَّةُ الْقَادِمَةُ»: این هدیه آمده (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «مِنْ عَالَمٍ آخَرٍ»: از جهانی دیگر (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۷۸- گزینه ۱

(مهمربیبی)

اولین علامت رشد اجتماعی در ۲-۳ ماهگی لیخند اجتماعی است.	۲-۳ ماهگی
ترس از غریبه در ۸ ماهگی است.	۸ ماهگی
بازی‌های موازی در ۲-۳ سالگی است. در این بازی‌ها کودکان علاقه‌مندند در کنار یکدیگر باشند، ولی به تنهایی بازی کنند.	۲-۳ سالگی
کودکان در دوره دبستان با یکدیگر بازی‌های گروهی می‌کنند و علاقه خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند. جمله معروف آن‌ها (دخترها با دخترها و پسرها با پسرها) را همگی شنیده‌ایم.	دوره دبستان

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵)

۷۹- گزینه ۴

(مهمربیبی)

عبارت اول درست است؛ تشخیص اینکه چه کاری خوب و چه کاری بد است به رشد نیاز دارد.

عبارت دوم درست است؛ کودکان در ابتدا، هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند؛ به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند.

عبارت سوم درست است؛ ممکن است یک کودک ۶ ساله کاری را اخلاقی بداند که دوستش را خوشحال می‌کند.

عبارت چهارم نادرست است؛ برای اخلاق یک فرایند تدریجی و پیچیده طی می‌شود. بنابراین پایدار و بی‌نیاز از عوامل محیطی نیست.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۸۰- گزینه ۱

(مهمربرفان فرهای)

الف) انسان‌ها با حیوانات در هیجانات ساده مشترک هستند و حیوانات هیجانات مرکب ندارند. رشد هیجانی در انسان نسبت به حیوانات، به دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر و متنوع‌تر، رشد یافته‌تر است.

ب) آمادگی یافتن در دوچرخه‌سواری نیازمند رسیدن به رسنش است که تحت تأثیر وراثت حاصل می‌شود و مهارت یافتن در دوچرخه‌سواری (به معنی ماهر شدن در آن)، نیازمند تمرین و یادگیری بیشتر، یعنی عامل محیطی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۲ و ۵۰)

۸۵- گزینه «۳»

(سیر ممبر علی مرتضوی)

«کأن»: گویی / «لا يموت أبداً»: هیچ‌گاه (هرگز) نمی‌میرد (رد گزینه «۴»)/ «إنما»: تنها، فقط / «يتحوّل»: تبدیل می‌شود (رد گزینه «۱»)/ «كتاب مفتوح»: کتابی گشوده / «يقروه أهل العلم»: اهل دانش آن را می‌خوانند (رد گزینه «۲»)/ «ينتفعون به»: از آن بهره می‌برند (رد گزینه «۴»)/ «إلى الأبد»: تا ابد (رد گزینه «۲»)

(ترجمه)

۸۶- گزینه «۴»

(ممبر رضا قانزایی - اصفهان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «کلّ واحد من زُملائی»: هر یک از همکلاسی‌هایم / معادل فارسی «الذراسیة» (درسی) در گزینه «۱» نیامده است.
گزینه «۲»: «والِدای» ترکیب اضافی متشکل از «والدان + ی» و به معنای «پدر و مادر» است.

گزینه «۳»: «خمس»: یک پنجم

نکات مهم درسی:

هرگاه اسم مثنی یا جمع مذکر سالم، مضاف واقع شود، حرف «ن» از آخر آن حذف می‌شود؛ مثال: «والدان + ضمیر متصل (ی) = والدای: پدر و مادر» (ترجمه)

۸۷- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

در ترجمه «إن: بی‌شک»، باید دقت کنید قید تأکید همواره در ابتدای عبارت فارسی می‌آید، ضمناً «مُساعد» اسم است نه فعل، همچنین «الظلام: تاریکی» مفرد است نه جمع.

ترجمه صحیح عبارت: «بدون شک خداوند یاری‌گر کسانی است که با تمایلات نفسانی می‌جنگند و آن‌ها را از تاریکی به سوی نور بیرون می‌آورد.» (ترجمه)

۸۸- گزینه «۲»

(مبیر بیکلری)

«گویی دوستانم مردّد هستند»: کأنّ صدیقاتی مُتردّدات (اسم حروف مشبّه بالفعل، منصوب و خبر آن‌ها مرفوع است ← رد گزینه‌های «۱» و «۳»)/ «کالاهّا»: البضاعات (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)/ «این فروشنده‌ها»: هؤلاء البائعین (رد گزینه‌های «۳» و «۴»)/ «فروختن آن‌ها»: بیعها / «مصمّم‌اند»: عازمون

(ترجمه)

۸۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در گزینه «۳» مانند بیت صورت سؤال، به پیچیدگی و بزرگی انسان و درون او اشاره شده است. ترجمه عبارت گزینه «۳»: «انسان عالمی پیچیده است که درهای آن (عالم) مشخص نیست.»

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر ناقص، به نقص خود آگاه بود، حتماً کامل بود.

گزینه «۲»: زبان، اندازه‌اش کوچک و گناهش بزرگ است.

گزینه «۴»: شناخت نفس، سودمندترین شناخت‌هاست.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

«ورزش از فعالیت‌های مهم روزانه به شمار می‌رود که همه مردم به آن ملّزم نیستند. به‌طوری‌که بسیاری از مردم اوقاتی طولانی را مقابل کامپیوتر می‌گذرانند ولی آن‌ها روزانه حتی برای وقت اندکی اقدام به ورزش نمی‌کنند. بعضی معتقدند که ورزش برای آن‌ها دشوار است و ورزش را در ضمن فهرست روزانه کارهایشان قرار نمی‌دهند، با وجود این‌که ورزش به بدن در محافظت از بسیاری از بیماری‌ها کمک می‌کند. ورزش با فایده بسیاری برای همه مراحل عمر برحسب موقعیت‌های مختلف سفارش می‌شود. پس آن برای پسران جوان و دختران جوان و کوچک‌ها و بزرگ‌ها مناسب است، از فایده‌های دیگر آن، محافظت از بیماری‌های قلب و تقویت عضلات بدن و کم کردن مشکلات و دردهای مفاصل و بهبود بخشیدن به وضع روحی و معنوی به دلیل توانایی آن بر کم کردن اضطراب است!»

۹۰- گزینه «۴»

(ممبر رضا سوری - نواوند)

مردم به ورزش نمی‌پردازند، زیرا عمرشان را با کارهای دیگر از بین می‌برند!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «زیرا آن در زندگی‌شان کم اهمیت‌تر است!» نادرست است.

گزینه «۲»: «زیرا بعضی از آنان معتقدند که آن، سودمند نیست!» نادرست است.

گزینه «۳»: «زیرا ورزش نیاز به تجهیزات گران‌قیمت دارد!» نادرست است.

(درک مطلب)

۹۱- گزینه «۱»

(ممبر رضا سوری - نواوند)

«ورزش یک هنر خاص است که همه مردم نمی‌توانند آن را انجام دهند!»

نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «به مردم سفارش شده است، زیرا اوضاع روحی را بهبود می‌بخشد!» درست است.

گزینه «۳»: «بعضی از مردم به خاطر سختی‌اش، اقدام به انجام آن نمی‌کنند!» درست است.

گزینه «۴»: «از فایده‌هایش این است که ما را از بیماری‌های سخت محافظت می‌کند!» درست است.

(درک مطلب)

۹۲- گزینه «۳»

(ممبر رضا سوری - نواوند)

عبارت «ورزش هر بیماری‌ای از بیماری‌ها را درمان می‌کند!» از متن دریافت نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ورزش جسم و روح ما را با هم تقویت می‌کند!» درست است.

گزینه «۲»: «ورزش برای همه حتی برای جوانان و پیرها توصیه می‌شود!» درست است.

گزینه «۴»: «ورزش یکی از راه‌های غلبه بر اضطراب است!» درست است.

(درک مطلب)

۹۳- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرتضوی)

«آه حرفان زائدان» نادرست است؛ «ممارسة» مصدر باب مفاعلة است و باب مُفاعلة، فقط یک حرف زائد دارد.

(تعلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه «۱»

(سیر مفعولی مرتضوی)

«مصدره: إلزام» نادرست است؛ «یلتزم» بر وزن «یفتعل» فعل مضارع از باب افتعال است، بنابراین مصدر آن، «إلتزام» است.

(تعلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینه «۳»

(مرتضی کائوم شیرودی)

- «خصلتان» نادرست است (صحیح: خصلتان).
- «تجتمعان» نادرست است (صحیح: تجتمعان)؛ دقت کنید فعل مضارع از باب افتعال است.

(فیبط مرکبات)

۹۶- گزینه «۳»

(ولی برقی - ابر)

صورت سؤال، خواسته است فعل ثلاثی مزیدی را پیدا کنیم که متعدی (مفعول پذیر) باشد.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه، فعل ثلاثی مزید وجود ندارد؛ «یسحب» متعدی است و «الأسماك» مفعول آن است اما مزید نیست و ثلاثی مجرد است.
گزینه «۲»: «یسب» متعدی است اما ثلاثی مجرد است. دقت کنید فعل‌هایی مانند «یسب»، «یظن»، «یرد» ثلاثی مجرد و بر وزن «یفعّل» هستند. همچنین «یتنفع» ثلاثی مزید اما لازم و به معنای «سود می‌برد» است و «أحد» نیز فاعل آن می‌باشد.

گزینه «۳»: «حاول» فعل ثلاثی مزید از باب مُفاعلة است و مفعول آن نیز «معرفة» می‌باشد. دقت کنید گاهی مفعول با حروف اضافه فارسی ترجمه می‌شود نه حرف «را». (معنی عبارت: دانشمندان در آن منطقه برای شناخت... تلاش کردند).

گزینه «۴»: «قرأت» فعل متعدی و ثلاثی مجرد است، همچنین «تتكلم» فعل ثلاثی مزید اما لازم است و مفعولی ندارد.

(افعال ثلاثی مزید)

۹۷- گزینه «۲»

(امیر حسین شکوری)

صورت سؤال، به دنبال فعلی است که تعداد حروف زائد آن از حروف اصلی آن کمتر باشد. می‌دانیم که در بین هشت باب ثلاثی مزید، تنها در باب استفعال، تعداد حروف زائد (سه حرف) با تعداد حروف اصلی برابر است، در بقیه باب‌ها، تعداد حروف زائد، یکی یا دو تا است و از حروف اصلی کمتر است؛ پس فعلی می‌تواند پاسخ صحیح ما باشد که از باب استفعال نباشد.

فعل «یستوی» در گزینه «۲»، از باب افتعال است و پاسخ صحیح ماست. دقت کنید که ریشه این فعل «سوی» است و «س» از حروف اصلی آن است نه از حروف زائد.

به ترتیب، در سایر گزینه‌ها فعل‌های «استخدم، یستقبلون و یستفید» همگی از باب استفعال اند و نمی‌توانند پاسخ صحیحی باشند.

(افعال ثلاثی مزید)

۹۸- گزینه «۲»

(عمار تاپیش)

هرگاه حروف «لیت» (کاش) و «لعل» (امید است) در جمله‌ای به کار روند، می‌توان فهمید که فعل بعدشان، به وقوع نپیوسته است؛ به عبارت دیگر، چنین جملاتی تنها بر آرزو یا امیدواری به وقوع آن فعل دلالت دارند.

(حروف مشبّه بالفعل)

۹۹- گزینه «۳»

(سیر مفعولی مرتضوی)

«لا»ی نفی جنس بر سر یک اسم نکره می‌آید و به صورت «هیچ ... نیست» ترجمه می‌شود. در گزینه «۳»، حرف «لا» بر سر اسم نکره «زهرة» آمده و از نوع نفی جنس است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لا» بر سر یک اسم نیامده و نمی‌تواند نفی جنس باشد.
گزینه‌های «۲ و ۴»: «لا» بر سر فعل مضارع آمده و از نوع نفی مضارع است. (انواع «لا»)

۱۰۰- گزینه «۴»

(روح‌الله گلشن)

اگر در جای خالی اول «إن» بیاید، «طلب» به عنوان اسم «إن»، منصوب است و جای خالی دوم که جایگاه صفت «طلب» است نیز باید به تبعیت از آن، منصوب شود (رد گزینه «۲»)، ضمناً در جای خالی سوم که خبر «إن» می‌آید، باید اسمی مرفوع باشد نه منصوب (رد گزینه «۲»)، اما اگر در جای خالی اول «إنما» بیاید، «طلب» مبتدا می‌شود و صفتش باید به تبعیت از آن، مرفوع باشد نه منصوب (رد گزینه «۱»)، ضمناً در جای خالی سوم، خبر می‌آید که باید با مبتدا (طلب: جمع) از لحاظ تعداد مطابقت کند (رد گزینه «۳»).

تکات مهم درسی:

دقت کنید «إنما»، برخلاف حروف مشبّه بالفعل، اسم و خبر ندارد؛ بلکه مثل یک جمله اسمیه معمولی، بعد از آن مبتدای مرفوع و خبر مرفوع می‌آید.

(حروف مشبّه بالفعل)

تاریخ (۳)

۱۰۱- گزینه «۳»

(مفهم رسایی)

بررسی هریک از عبارتها:

(الف) سبک نگارش در بسیاری موارد، سخت است و تحلیل و تفسیر، کمتر در این آثار به چشم می‌خورد. (مربوط به تاریخ‌نگاری سنتی و میراث تاریخی است.)

(ب) انقلاب مشروطه تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به ویژه نقش مردم جلب کرد. (مربوط به بینش تاریخ‌نگاری جدید است.)

(ج) بعد از انقلاب اسلامی ایران نیز محققانی با نگاه انتقادی در مواجهه با تاریخ‌نگاری رسمی، آثار مهمی در این زمینه نگاشتند. (مربوط به بینش تاریخ‌نگاری جدید است.)

(د) با احیای میراث غنی و گنجینه‌هایی که فراتر از تاریخ‌نگاری صرف هستند، می‌توان به مکتوبات ارزشمندی درباره زندگی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی گذشتگان و همچنین منابع جدی برای سنجش و نقد وقایع گذشته دست یافت. (مربوط به تاریخ‌نگاری سنتی و میراث تاریخی است.)

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۲ و ۶)

۱۰۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

این گروه از روزنامه‌ها نگرش سیاسی داشتند و از وضع موجود انتقاد می‌کردند. از طرفی چون در زمان قاجار آزادی بیان نبود و شیوه حکومت استبدادی آنان مانع از چاپ مطالب انتقادی می‌شد، در نتیجه گروهی از آزادی‌خواهان ایرانی روزنامه‌های خود را در خارج از ایران چاپ می‌کردند و مخفیانه به ایران می‌فرستادند تا موجب بیداری مردم ایران شوند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۱۲)

۱۰۳- گزینه «۳»

(مفهم‌مهری یعقوبی)

افغان‌ها به دلیل ناتوانی در تسلط بر تمام قلمروی صفوی و ناآشنایی با اصول کشورداری، نتوانستند حاکمیت مقتدری تشکیل دهند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۱۶)

۱۰۴- گزینه «۱»

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارتها:

(الف) با مرگ نادر افشار، دورانی از رقابت و جنگ برای به دست گرفتن قدرت آغاز شد. (نادرستی گزینه «۱»)

(ب) مناسبات سیاسی و اقتصادی ایران با جهان خارج در دوران افشاریه و زندیه کاهش چشمگیری یافت. (درستی گزینه «۲»)

(ج) در دوران افشاریه، افرادی با ادعای انتساب به خاندان صفوی خواهان بازگرداندن حکومت به این خاندان بودند. (درستی گزینه‌های «۳» و «۴»)

(د) کریم‌خان زند، تعدادی از رقبیان و مدعیان حکومت را از میان برداشت و با تسلط بر بخش وسیعی از ایران، سلسله زندیه را تأسیس کرد. (درستی گزینه‌های «۳» و «۴»)

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۱۹ و ۲۱)

۱۰۵- گزینه «۲»

(آیدا فتاح‌زاده)

در قسمت «الف» مغول‌ها اشتباه است و باید هجوم افغان‌ها نوشته می‌شد. قسمت «د» مربوط به عصر کریم خان زند است.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۲ و ۲۴)

تاریخ (۱)

۱۰۶- گزینه «۱»

(یوهار جلیلیان)

تشریح عبارات:

(الف) مرحله اول مربوط به کشاورزی و دامداری و مرحله چهارم مربوط به تخصصی شدن کار می‌شود و در نتیجه این سخن از هرودت با مرحله اول تطابق بیشتری دارد.

(ب) آغاز شهرنشینی مربوط به دوره مس و سنگ (۶۵۰۰-۵۵۰۰ سال پیش) و گسترش شهرنشینی مربوط به دوره مفرغ (۵۵۰۰-۳۵۰۰ سال پیش) می‌شود.

(ج) به تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوراک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.

(تاریخ (۱)، پیدایش تمدن، بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲ و ۳۴)

۱۰۷- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا)

سومری‌ها معتقد به تنبیه و مجازات از سوی خدایان به وسیله بلایای طبیعی بودند اما مصری‌ها خدایان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر می‌دیدند؛ هر دو معتقد به پرستش خدایان متعدد بودند.

(تاریخ (۱)، پیدایش تمدن، بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۶ و ۳۹)

۱۰۸- گزینه «۲»

(تابان صیقلی)

شی‌هوانگ‌تی به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها را ساخت. وی برای رونق تجارت، مقیاس وزن، عیار و اندازه سکه‌ها را یکسان کرد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ژنگ با پیروزی بر حاکمان محلی و اشراف زمین‌دار به تفرقه و تجزیه سیاسی چین پایان داد و حکومت نیرومندی را به وجود آورد.

گزینه «۳»: دردوران حکومت هان، آیین کنفوسیوس دوباره رواج یافت و از اقدامات مؤثر هان می‌توان به انتخاب مأموران دولتی بر پایه اصول و تعلیمات کنفوسیوس اشاره کرد.

گزینه «۴»: برهمنان به واسطه مقام و موقعیت مذهبی خویش، قدرت و ثروت فراوانی کسب کرده و کاست (طبقه) ممتازی را تشکیل داده بودند.

(تاریخ (۱)، هند و چین، صفحه ۴۴، ۴۷ و ۴۹)

۱۰۹- گزینه «۴»

(مفهم مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه مردم سالاری (دموکراسی) به‌شمار می‌رفت، اما اسپارت، جامعه‌ای نظامی‌گرا و جنگاور بود که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه‌ای نداشت. (به این معنا نیست که اصلاً توجهی نداشتند.)

ج) پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت - شهر آتن به رهبری پریکلس، سیاستمدار آزادی‌خواه، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت.

(تاریخ (۱)، یونان و روم، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۱۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

پس از آنکه امپراتور کنستانتین، شهر بیزانسیوم را به پایتختی برگزید، به‌تدریج زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی فراهم آمد. دین مسیحیت در زمان این امپراتور رونق بی‌سابقه‌ای یافت و حدود ۵۰ سال بعد از او، مسیحیت دین رسمی امپراتوری روم شد.

(تاریخ (۱)، یونان و روم، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۰)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۴»

(فاطمه عزیزی)

عبارات به ترتیب زمان (از راست به چپ): ب - الف - د - ج
الف) در سال یک هجری رخ داده است؛ البته این اتفاق، منشأ تشکیل تقویم هجری است.

ب) این تصمیم هیچ‌گاه عملی نشد؛ اما آنچه که قطعی است، رخ دادن پیش از هجرت پیامبر (ص) به یثرب بود.

ج) این رویداد از رویدادهای سال دوم هجری است.

د) نزول آیات جهاد، در سال ۱ هجری رخ داده است.

(تاریخ (۲)، امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه‌های ۳۱، ۳۳، ۳۷ و ۳۸)

۱۱۲- گزینه «۲»

(مفهم رسایی)

درجنگ بدر «حدود» ۳۰۰ رزمنده مسلمان بر ۹۵۰ جنگوی قریش پیروز شدند.

(تاریخ (۲)، امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه ۳۷)

۱۱۳- گزینه «۴»

(آیدا فتاح‌زاده)

گزینه «۴» به عثمان، خلیفه سوم اشاره دارد.

(تاریخ (۲)، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۴۲، ۴۴، ۴۵ و ۴۷)

۱۱۴- گزینه «۳»

(تابان میقلی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: معاویه به سمت عراق لشکرکشی کرد و سپاه امام حسن برای مقابله با آن‌ها از کوفه خارج شد.

گزینه «۲»: سلب اعتماد امام حسن از مردم کوفه پس از سوء قصد به جان ایشان توسط یکی از سپاهیان‌شان رخ داد.

گزینه «۴»: مرگ هشام‌بن‌عبدالملک منجر به تشدید اختلاف و نزاع در خاندان اموی شد.

(تاریخ (۲)، امویان بر مسند قدرت، صفحه‌های ۵۴، ۵۵ و ۶۳)

۱۱۵- گزینه «۴»

(یوار لیلیان)

«الف» مربوط به دوران زندگی امام محمدباقر (ع)، «ب» مربوط به دوران مرگ هشام‌بن‌عبدالملک تا به تخت نشستن ابوالعباس سفاح و «ج» مربوط به دوران ضعف حکومت مسلمانان بر اندلس می‌باشد.

گزینه‌های «۱» و «۳» که حوادث زندگی امام سجاد (ع) را بیان می‌کنند، با خواسته سؤال مطابق نیستند و از بین رفتن آخرین خلیفه اموی توسط ابومسلم مربوط به بعد از خلافت ابوالعباس سفاح و در نتیجه بعد از سال ۱۳۲ هجری قمری می‌شود.

(تاریخ (۲)، امویان بر مسند قدرت، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۵)

جغرافیا (۳)

۱۱۶- گزینه «۴»

(فرزانه ناظمی)

گزینه «۱»: قسمت اول درست است. - قسمت دوم باید مقرر می‌بود.

گزینه «۲»: قسمت اول مربوط به اقتصاد است. - قسمت دوم درست است.

گزینه «۳»: قسمت اول مربوط به اقتصاد است - قسمت دوم اشتباه است.

گزینه «۴»: قسمت اول درست و مربوط به جمعیت است. - قسمت دوم نیز درست است و اسم دیگر مقرر مکان می‌باشد.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۲ و ۶)

۱۱۷- گزینه «۳»

(فاطمه عزیزی)

در قاعده هرم و ردیف‌های پایین، سکونتگاه‌هایی با کمترین میزان جمعیت قرار می‌گیرند. (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۴)

این سکونتگاه‌ها خدمات کمتری نیز ارائه می‌دهند. با حرکت به سوی بالای هرم، جمعیت سکونتگاه‌ها بیشتر می‌شود و خدماتی هم که ارائه می‌دهند، بیشتر و متنوع‌تر است.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۷ و ۹)

۱۱۸- گزینه ۱»

(هوار یلیلیان)

مطابق کتاب درسی علاوه بر نقش مهم در اقتصاد و تجارت جهانی، جمعیت بالا (بیش از ۱۰ میلیون نفر) نیز لازم است تا جهان‌شهر نامیده شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: علاوه بر افزایش جمعیت مادرشهرها (متروپل‌ها)، گسترش حومه‌های آن‌ها نیز برای تشکیل منطقه مادرشهری ضروری است.

گزینه ۳: عبارت برعکس بیان شده است.

گزینه ۴: در ایران به مادرشهرهایی با بیش از ۱ میلیون نفر جمعیت کلان‌شهر گفته می‌شود اما در سطح جهانی به شهرهایی با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت کلان‌شهر (مگاسیتی) گفته می‌شود.

(پغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۱۹- گزینه ۳»

(مهمرمهری یعقوبی)

مگالاپلیس‌ها معمولاً در امتداد راه‌های ارتباطی، شکل خطی و کریدوری و برخی نیز شکل خوشه‌ای و کهکشانی پیدا کرده‌اند.

(پغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۱۴)

۱۲۰- گزینه ۱»

(فاطمه امیری)

از دیگر موضوعاتی که در زمینه شهرنشینی در ایران رخ داد، تبدیل تهران به مادر شهر ملی بود. با مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور، جمعیت تهران به طور مداوم به شدت افزایش یافت و رفته رفته فاصله زیادی با سایر شهرها پیدا کرد بدین ترتیب جمعیت تهران همواره بیش از دو برابر دومین شهر پر جمعیت ایران، یعنی مشهد، بوده است.

(پغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۲۰)

جغرافیای ایران

۱۲۱- گزینه ۳»

(مهمرمهری یعقوبی)

تنها عبارت گزینه ۳» پاسخ صحیح ارائه کرده است.

تکته مهم درسی:

عبارت داده شده، تعریف موقعیت مطلق است که شما اگر تعریف موقعیت ریاضی یا مطلق را می‌دانستید، به پاسخ سؤال می‌رسیدید.

(پغرافیا (۳)، موقعیت پغرافیایی ایران، صفحه ۱۴)

۱۲۲- گزینه ۱»

(مهمرمهری یعقوبی)

الف) تنگه هرمز، به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم ترین آبراهه راهبردی (استراتژیک) و یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم جهان است.

ب) ایران طولانی‌ترین مرز را با عراق و کوتاه‌ترین مرز را با ارمنستان دارد.

ج) راه‌های آبی، امکان روابط بازرگانی بیشتری را فراهم می‌کند.

(پغرافیا (۳)، موقعیت پغرافیایی ایران، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱)

۱۲۳- گزینه ۴»

(فاطمه امیری)

عبارت نادرست: «ج»

دو توده کوهستانی مهم دیگر، به نام‌های سهند و سبلان بر اثر فعالیت‌های آتش‌فشانی در منطقه کوهستانی آذربایجان وجود دارند.

(پغرافیا (۳)، تاهموری‌های ایران، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۲۴- گزینه ۳»

(فخرزانه ناظمی)

الف) سیلاب دشت‌ها از عوامل انسانی تغییردهنده منطقه کوهستانی غربی است.

ب) به کوه‌های چین خورده منطقه کوهستانی مرکزی کوه‌های مرکزی گفته می‌شود.

ج) کوه‌های شرق و جنوب شرقی در منطقه مکران در اطراف چاله جازموریان کرمان قرار دارد.

(پغرافیا (۳)، تاهموری‌های ایران، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۰)

۱۲۵- گزینه ۲»

(مهمرمهری یعقوبی)

برخی دشت‌ها در هنگام چین خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها (در میان ناودیس‌ها) ایجاد شده‌اند؛ مانند دشت کاکان در فارس.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: درباره دشت نه‌لوند صادق است.

گزینه ۳: درباره دشت لوت صادق است.

گزینه ۴: درباره ماهی دشت کرمانشاه و دشت ارژن در فارس صادق است.

(پغرافیا (۳)، تاهموری‌های ایران، صفحه ۳۱)

جغرافیا (۲)

۱۲۶- گزینه ۳»

(هوار یلیلیان)

مطابق کتاب درسی، تصویر مذکور در گزینه ۳» صحیح است.

(پغرافیا (۲)، نواحی آب و هوایی، صفحه ۲۲)

۱۲۷- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌های -کنکور سراسری ۹۹)

در ناحیه استوایی (حاره) کانون کم‌فشار قرار دارد و این کانون تا حدود مدارات ۳۰ درجه شمالی و جنوبی امتداد دارد. در این منطقه، هوای گرم به سمت بالا صعود می‌کند و با بالا رفتن سرد می‌شود و رطوبت خود را به صورت باران فرو می‌ریزد.

در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، منطقه پرفشار جنب‌حاره شکل گرفته است. جابه‌جایی توده‌های هوا بین کمربندهای فشار، موجب وزش بادهای مختلف در سطح کره زمین می‌شود.

(پغرافیا (۲)، نواحی آب و هوایی، صفحه ۲۶)

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- گزینه «۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)

وقتی کودک با کلمه «این و آن» از چیستی اشیا می پرسد، می داند که آن اشیا وجود دارند، اما از ماهیت و چیستی آنها آگاه نیست.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: انسان در هر چیزی که مشاهده می کند دو «جنبه» می یابد نه دو جزء از آن چیزها را.

گزینه «۲»: وقتی کودک با «این و آن» از ماهیت و چیستی اشیا می پرسد، به تفاوت میان آن اشیا و موجودات پی برده است و گرنه نمی پرسید این چیست؟ آن چیست؟ کودک از ماهیت این اشیا آگاه نیست، ولی تفاوت آنها را درمی یابد.

گزینه «۴»: تنها آگاهی کودک از وجود اشیا نیست، او به تفاوت میان اشیا نیز آگاه است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه های ۳ و ۴)

۱۳۲- گزینه «۱»

(پرگل رهمی)

فارابی، فیلسوف بزرگ مسلمان، به نسبت میان وجود و ماهیت «توجه ویژه ای» کرد و در تمایز این دو مفهوم نکاتی را مطرح نمود، نه اینکه اولین کسی باشد که به چنین نسبتی توجه کرده باشد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۴)

۱۳۳- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سرواوان)

در ذهن، وجود و ماهیت دو مفهوم متفاوتند، اما در عالم خارج از ذهن این دو جدا از هم نیستند و به یک موجود اشاره دارند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: این نگاه، نگاه علم شیمی است، نه دیدگاه فلسفی.

گزینه «۳»: تأکید فلسفه بر اصل واقعیت است و اینکه وجود و ماهیت مفاهیم عقلی و فلسفی هستند، نه صرفاً تخیلی یا فرضی.

گزینه «۴»: فلسفه بر عقلی بودن مفاهیم تأکید دارد نه بر تجربی بودن. شناخت وجود و ماهیت در فلسفه با تفکر و تحلیل مفهومی انجام می شود، نه با آزمایش.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه های ۲ تا ۴)

۱۳۴- گزینه «۳»

(امیرمهر قلعه کاهی)

وقتی حمل ما بی نیاز از دلیل است که محمول همان ذات و ماهیت موضوع باشد یا جزئی از ماهیت موضوع محسوب شود.

حمل «سه زاویه ای بر مثلث» یعنی «مثلث سه زاویه ای است» نیازمند به دلیل محسوب می شود؛ زیرا تعریف حقیقی مثلث «شکل سه ضلعی» است، نه سه زاویه ای. بنابراین حمل «سه زاویه ای» بر «مثلث» بر اساس همان سه ضلعی بودن قابل اثبات است و نیاز به دلیل دارد.

حمل «مخلوق بر انسان» هم نیازمند دلیل است، زیرا مخلوق بودن، جزو تعریف حقیقی انسان نیست و نیاز به دلیل دارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: جسم بودن بخشی از ماهیت گیاه است، زیرا تعریف حقیقی گیاه چنین است: «گیاه: جسم نامی غیر حساس». پس این حمل بی نیاز از دلیل است.

۱۲۸- گزینه «۳»

(مهمبر رسانی)

بررسی هر یک از عبارت ها:

- سرعت ... در سنگ ها متفاوت است و به عواملی چون جنس سنگ ها، نوع آب و هوا و زمان بستگی دارد. (هوازگی رد گزینه های «۱» و «۴»)
- ... ناهمواری برجسته و مرتفعی است که معمولاً دامنه های تند و قله برجسته دارد. (کوه)

- ... از مهم ترین اشکال زمین هستند که با وسعت های مختلف، در همه قاره ها وجود دارند. (دشت ها)

- باکتری های تجزیه کننده یا تنفس گیاهان در سنگ ها ... ایجاد می کنند. (تغییرات شیمیایی)

(پغرافیا (۲)، ناهمواری ها و اشکال زمین، صفحه های ۳۸ تا ۴۱)

۱۲۹- گزینه «۲»

(فاطمه عزیزی)

تشریح گزینه ها:

گزینه «۱»: در برخی نواحی کوهستانی ای که سنگ ها قابلیت حل شدن در آب را داشته باشند، مانند سنگ های آهکی یا گچی و نظایر آن، آب های جاری با نفوذ به زیر زمین از طریق درزا و شکاف ها و حل کردن سنگ ها در خود، پدیده های فرسایشی چون غارهای طبیعی و چشمه های آهکی پدید می آورند که در اصطلاح به آنها اشکال «کارستی» گفته می شود. همچنین در ایران، اشکال کارستی به ویژه در کوه های زاگرس زیاد است.

گزینه «۲»: به سنگ ها و رسوباتی که یخچال ها با خود حمل می کنند، «مورن یا یخرفت» می گویند. بنابراین دو مفهوم جداگانه نیستند که در برخی از آنان یخرفت باشد یا نباشد.

گزینه «۳»: آب های جاری در کوهستان ها به دلیل شیب زمین به سمت پایین کوه روان می شوند. آنها بر سر راه خود، سنگ ها را تخریب و آنها را با خود حمل می کنند.

گزینه «۴»: تغییرات دمای شب و روز و یخ بستن آب در شکاف ها و درزا از عوامل مهم هوازگی در کوهستان ها هستند.

(پغرافیا (۲)، ناهمواری ها و اشکال زمین، صفحه های ۴۳ تا ۴۶)

۱۳۰- گزینه «۱»

(مبینه ممبئی)

تشریح موارد:

الف) چاله های بادی که عمق بعضی از آنها در دشت لوت، به ۴۰ متر می رسد: اشکال کاوشی

ب) در ستون های سنگی، باد مواد نرمی را که در زیر یا لبه تخته سنگ ها قرار گرفته اند، تخریب می کند و با خود می برد: اشکال کاوشی

ج) در تپه های ماسه ای، بر اثر وزش باد و جابه جا شدن ماسه و شن، پدیده ای به وجود می آید که ارتفاع برخی از آنها در لیبی تا ۳۰۰ متر می رسد: اشکال تراکمی

د) در دشت ریگی، وقتی سنگ های ریز توسط باد حمل می شوند، سطوحی پر از قلوه سنگ ها باقی می ماند: اشکال کاوشی

(پغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه های ۴۷ و ۴۸)

گزینه «۲»: مستطیل بودن بخشی از ماهیت مربع است، زیرا مربع نیز نوعی مستطیل محسوب می‌شود و مستطیل بودن ذاتی آن است و بی‌نیاز از دلیل است.

مستطیل: چهارضلعی با زاویه‌های برابر

مربع: چهارضلعی با اضلاع و زاویه‌های برابر

گزینه «۴»: حساس بودن بخشی از ماهیت خرس است، زیرا تعریف حقیقی حیوانات چنین است: «حیوان: جسم رشدکننده حساس» و خرس هم یک حیوان است، پس حساس است و حمل آن بی‌نیاز از دلیل است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۳۵- گزینه «۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

اگر محمول ذاتی موضوع باشد، حتماً و همیشه حمل بی‌نیاز از دلیل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: معنی «مشترک بودن تمامی مصادیق موضوع و محمول» این است که بین موضوع و محمول نسبت تساوی برقرار باشد؛ ولی برقرار بودن نسبت تساوی بین موضوع و محمول نمی‌تواند دلیل قاطعی برای بی‌نیاز بودن حمل از دلیل باشد؛ چراکه ممکن است بین موضوع و محمول قضیه‌ای تساوی برقرار باشد، اما حمل نیازمند به دلیل و غیرذاتی باشد؛ مانند: «مثلث شکل سه‌زاویه‌ای است.»

گزینه «۲»: صادق بودن یک قضیه دلیل بر بی‌نیاز از دلیل بودن حمل آن نیست؛ چراکه ممکن است قضیه‌ای صادق باشد، ولی نیازمند به دلیل باشد؛ مانند: «حسین دارای وجود خارجی است.»

گزینه «۳»: جدایی‌ناپذیری موضوع از محمول دلیلی بر بی‌نیاز بودن یا نبودن حمل از دلیل نیست؛ چراکه حمل حتی در صورت جدایی‌ناپذیری موضوع از محمولش هم ممکن است نیازمند به دلیل باشد؛ مانند: «مثلث سه زاویه دارد» هم اینکه بی‌نیاز از دلیل باشد؛ مانند: «مثلث سه ضلع دارد.»

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۳۶- گزینه «۱»

(پوار پاکدل - فاروج)

موضوع و محمول در قضایای حمل اولی ذاتی هم در عالم ذهن و هم در عالم واقعیت عینیت دارند. به‌عنوان مثال در قضیه «انسان حیوان ناطق است» مفهوم «انسان» و مفهوم «حیوان ناطق» در عالم واقعیت اشاره به یک موجود می‌کنند و هم در عالم ذهن، انسان همان حیوان ناطق است و بالعکس. اما در حمل شایع صناعی عینیت میان موضوع و محمول در عالم واقعیت برقرار است، اما در عالم ذهن مغایرت میان موضوع و محمول برقرار است. به‌عنوان مثال در حمل «انسان شاعر است» مفهوم «انسان» و مفهوم «شاعر» در عالم واقعیت اشاره به یک موجود می‌کنند، اما در عالم ذهن این دو مفهوم مجزا و مغایر با یکدیگرند و عینیتی میان آنها برقرار نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: این جمله کاملاً درست است زیرا تصورات ما قطعاً وجود ذهنی دارند، اما ممکن است همان تصورات در عالم واقعیت موجود باشند و ممکن است موجود نباشند.

گزینه «۳»: اگر میان موضوع و محمول در یک قضیه نسبت تساوی برقرار باشد، حمل می‌تواند اولی ذاتی باشد (مثلث شکل سه‌ضلعی است). یا شایع صناعی باشد. (مثلث شکل سه‌زاویه‌ای است).

گزینه «۴»: در حمل اولی ذاتی نمی‌توان موضوع و محمول را از یکدیگر جدا کرد و رابطه ضروری میان موضوع و محمول نشانه ذاتی بودن ارتباط آن دو است و این ارتباط ذاتی منجر به صادق بودن این دسته قضایا هم می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۳ تا ۶)

۱۳۷- گزینه «۱»

(علی معزی)

هرچند معلول‌ها، واجب‌الوجود بالغیر هستند، اما امکان ذاتی آنها هرگز از میان نمی‌رود. موجودات در ذات خود می‌توانند «ممکن‌الوجود بالذات» باشند یا «واجب‌الوجود بالذات». (رد گزینه «۲») مفاهیم فرضی مثل «دیو» و «دریای جیوه»، ممکن‌الوجود هستند. (رد گزینه «۳») متمنع‌الوجودها جزء موجودات جهان محسوب نمی‌شوند. (رد گزینه «۴»)

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۳۸- گزینه «۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

مربع «شکل» است و حمل «چهار پاره‌خط» بر آن امتناعی است. در گزینه «۱» رابطه «دایره» با «خط» نیز امتناعی است، چون دایره شکل است نه خط.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: رابطه بین انسان با حیوان متفکر و دارای حواس و جویی است.

گزینه «۳»: «دارای خاک و آب و هوا» برای مریخ امکانی است.

گزینه «۴»: «موجود بودن» و «پرواز کردن» برای پرنده امکانی است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه ۱۰)

۱۳۹- گزینه «۱»

(پوار پاکدل - فاروج)

ارتباط محمول‌ها با موضوعات در همه قضیه‌ها امتناعی است، به‌جز گزینه «۱» که یک قضیه وجوبی و صادق است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: حمل «متمنع‌الوجود بالذات» بر «پری دریایی» متمنع و محال است؛ زیرا پری دریایی یک مفهوم امکانی است که ممکن است وجود بر آن حمل شود و یا از آن سلب شود.

گزینه «۳»: حمل «واجب‌الوجود بالغیر» بر «خدا» متمنع و محال است؛ زیرا خداوند تنها مصداق مفهوم واجب‌الوجود بالذات است و حمل هر قسم وجود دیگری بر مفهوم خداوند یک قضیه متمنع و محال خواهد ساخت.

گزینه «۴»: حمل «واجب‌الوجود بالذات» بر «کیهان» متمنع و محال است؛ زیرا کیهان (جهان هستی) یک مفهوم امکانی است که ممکن است وجود بر آن حمل شود و یا از آن سلب شود. پس وجود برای مفهومی مانند کیهان امکانی است، نه وجوبی.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۴۰- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

امر مثلی شکل می‌تواند یک جسم باشد (مثلاً بیسکویت مثلی) که در این صورت وزن دارد و می‌تواند امری خیالی یا فرضی باشد که در این صورت وزن نخواهد داشت. (امکانی)

دقت کنید سیاه و سفید با وجود رابطه امکانی دارد، ولی رابطه «سیاه سفید» با وجود امتناعی است. (رد سایر گزینه‌ها)

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

منطق

۱۴۱- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

برای مثال استدلالی با مقدمات «شیر کلسیم دارد + شیر حیوان جنگل است»، لفظ تکرار شده (شیر) معنای یکسانی ندارد و با نتیجه‌گرفتن از این مقدمات مغالطه «اشتراک لفظ» روی می‌دهد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۴۲- گزینه ۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: دست: التزامی / مجلس: تضمینی / ماشین: تضمینی

گزینه ۲: شیر: مطابقی / اداره: التزامی / کشور ایران: تضمینی

گزینه ۳: خانه: مطابقی / کتاب منطق: مطابقی / کف دستم: التزامی

گزینه ۴: مدرسه: مطابقی / پاکدستی: التزامی / شیر: مطابقی

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۴۳- گزینه ۲»

(فیروز نژاد زلف - تبریز)

در همه گزینه‌ها مشترک لفظی وجود دارد، به‌جز گزینه ۲» در این گزینه ابهام از این جهت است که معلوم نیست ضمیر «شما» فاعل است یا مفعول؛ یعنی «از اینکه شما مرا راهنمایی کردید پشیمانم» یا اینکه «من شما را راهنمایی کردم و از این پشیمانم».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در فارسی کتاب‌های امثال قرآن کم است. (مشترک لفظی: امثال به معنای نظیر و مانند یا امثال به معنای ضرب‌المثل‌ها که جمع مَثَل است.)

گزینه ۳: این کتاب‌ها قیمت ندارند. (مشترک لفظی: قیمت نداشتن: بسیار بالارزش / قیمت نداشتن: بسیار بی‌ارزش)

گزینه ۴: آقای قمری دوست بیست‌ساله من است. (مشترک لفظی: بیست‌ساله: برای مدت بیست سال یا دارای بیست سال سن)

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۸)

۱۴۴- گزینه ۳»

(علی معزی)

در این گزینه لفظ «توانستن» مشترک لفظی است و به دو معنا به کار رفته است. توانستن در «می‌توانی» به معنای عدم توانمندی و قدرت کافی داشتن است؛ ولی در «می‌توانم» به معنای اجازه یا مجوز داشتن به کار رفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بدون مغالطه

گزینه ۲: ضمیر «من» در «مال من» ابهام در مرجع ضمیر دارد.

گزینه ۴: «صحیح است» ابهام در مرجع ضمیر دارد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵ و ۱۷)

۱۴۵- گزینه ۴»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

نهاد عبارت «همراه بود» یک ضمیر مستتر است که می‌تواند به «امیر» یا به «پول» برگردد. لذا مغالطه «ابهام در مرجع ضمیر» محتمل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مرجع ضمیر «ش» در «کتابخ» نامشخص است. (علی یا دوستش)

گزینه ۲: مشترک لفظی در حرف «واو» است.

زیرا ممکن است «واو عطف» باشد و فصل چهارم و آخر دو فصل جدا محسوب شوند و ممکن است «واو بیانی» باشد و فصل چهارم و آخر یک فصل حساب گردند.

گزینه ۳: واژه «خواند» مشترک لفظی است. به معنی: «قرائت کرد / دانست، توصیف کرد» و مشخص نیست که مراد گوینده کدام معنی از واژه «خواند» است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

۱۴۶- گزینه ۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

بررسی دقیق متن برای جلوگیری از مغالطه نگارشی وظیفه ویراستاران است نه منطق‌دانان.

منطق‌دانان به‌دنبال پیدا کردن راه‌های جلوگیری از خطای ذهن هستند، اما کسانی که این راه‌ها را عملیاتی طی می‌کنند متخصصان خود علوم و دانش‌ها هستند نه منطق‌دانان.

تکته: خطای در نگارش ضرورتاً باعث خطای در ذهن نمی‌شود بلکه ممکن است که باعث خطا بشود. مانند: «مثلث چیست» علائم نگارشی ندارد؛ اما هر کسی متوجه می‌شود که سؤالی است و دچار خطا نمی‌شود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۶)

۱۴۷- گزینه ۴»

(پوار پاکرل - فاروج)

مغالطه‌های پیشنهادی در تمام عبارت‌ها درست بیان شده‌اند، به‌جز عبارت گزینه ۴: در این عبارت جایگاه ویرگول می‌تواند معنای جمله را تغییر دهد: ۱- تیم «الف» در دومین بازی پیاپی خود مقابل تیم «ب»، با ... (یعنی تیم «الف» دوبار پیاپی تیم «ب» را شکست داده است.) ۲- تیم «الف» در دومین بازی پیاپی خود، مقابل تیم «ب» با نتیجه ... (یعنی تیم «الف» دومین بازی‌اش را مقابل تیم «ب» انجام داده است، نه هر دو بازی را.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ضمیر «وی» ممکن است به مرجع اول یعنی «معاون وزیر» و یا به مرجع دوم یعنی «نتانیاها» بازگردد.

گزینه ۲: دام حداقل دو معنا در این عبارت می‌تواند داشته باشد. معنای اول: چهارپا، حیوان اهلی - معنای دوم: تله، فریب دادن

گزینه ۳: این عبارت با تغییر جایگاه «و» دو معنای مختلف پیدا می‌کند. معنای اول: او سرپرست گروهی بود که برای بازگرداندن مسلمانان، به حبشه رفته بود.

معنای دوم: او سرپرست گروهی بود که برای بازگرداندن مسلمانان به حبشه، رفته بود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳، ۱۴، ۱۶ و ۱۷)

۱۴۸- گزینه ۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

استفاده از عبارات دوپهلوی و مشخص نبودن مرجع ضمیر و ترکیب خاص جمله به گونه‌ای که بیش از یک معنا را به ذهن متبادر کند می‌تواند منجر به مغالطه ابهام در مرجع ضمیر یا ابهام در عبارت شود. (رد سایر گزینه‌ها)

به‌جز موارد فوق اگر جمله‌ای منفی باشد و ادات تشبیه نیز داشته باشد می‌تواند ابهام ایجاد کند، اما اگر قبل از ادات تشبیه کلمه «هم» بیاید، ابهام برطرف می‌شود. مثال: «من مثل تو آدم خوبی نیستم.» می‌تواند هم به این معنا باشد که هر دو بد هستیم، و هم به این معنا باشد که تو خوبی و من بد. حال اگر قبل از «مثل» کلمه «هم» را قرار دهیم، فقط معنای اول قابل قبول است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۷)

۱۴۹- گزینه «۳»

(پرگل رهمی)

در عبارت «روژا مثل من خوشحال نیست» دو برداشت متفاوت می‌توان داشت:

- ۱- من و روژا هر دو خوشحال نیستیم.
- ۲- من خوشحالم، اما روژا مثل من نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دارای زمینه مغالطه شیوه نگارشی کلمات (نوشته‌شده توسط استاد یا ثبت‌شده توسط استاد که به وسیله ویرگول مشخص می‌شود).

گزینه «۲»: دارای زمینه مغالطه توسل به معنای ظاهری (جغد شب بودن کنایه از شب‌بیدار بودن)

گزینه «۴»: دارای زمینه مغالطه اشتراک لفظ (عکس گرفتن: گرفتن عکس / عکس انداختن) / در صورت پذیرفتن معنای «عکس‌انداختن» باز هم «ترگس» دو معنا دارد: الف) گل ترگس ب) شخصی به نام ترگس

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۸)

۱۵۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

اگر لفظی دلالت التزامی یا تضمنی داشته باشد، حتماً دلالت مطابقی هم دارد، اما کلمه‌ای که دلالت مطابقی دارد ممکن است دلالت التزامی یا تضمنی نداشته باشد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

فلسفه یازدهم

۱۵۱- گزینه «۲»

(پرگل رهمی)

معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است. به عبارتی دیگر شناخت هستی، از امکان شناخت آن، متمایز است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این بخش از فلسفه درصدد بحث و بررسی اصل و حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن است.

گزینه «۳»: بررسی توانایی هرگونه شناختی در انسان مربوط به معرفت‌شناسی است.

گزینه «۴»: معرفت‌شناسی یکی از بخش‌های ریشه‌ای فلسفه است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه ۱۳)

۱۵۲- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سروان)

فلسفه‌های مضاف در قدیم گسترش نیافته بودند و فلاسفه گذشته مثل افلاطون، ارسطو، ابن‌سینا و ... تمام فلسفه را تحت عنوان فلسفه اولی یا مابعدالطبیعه ذکر می‌کرده‌اند. اما در عصر حاضر فلسفه‌های مضاف گسترش یافته‌اند و طبق این مضمون آنچه که امور عامه فلسفی است به‌عنوان ریشه است و آنچه که مربوط به طبیعت یا انسان یا علم و ... است، ذیل شاخه‌های فلسفه است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۵۳- گزینه «۱»

(علی معزی)

معرفت به وجود فرع بر امکان معرفت است. یعنی در ابتدا باید به امکان شناخت اعتقاد داشته باشیم و سپس به هستی معرفت و شناخت پیدا کنیم. فلسفه دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش فرعی است و معرفت‌شناسی بخشی از ریشه فلسفه است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۵۴- گزینه «۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

شاخه‌های دانش فلسفه، آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌سازند و قوانین بنیادی آن محدوده از وجود را بیان می‌کنند (رد گزینه «۳»); بدین ترتیب، با تأمل فیلسوفانه در حوزه‌هایی مانند اخلاق، دین، تاریخ و طبیعت، شاخه‌هایی از فلسفه مانند فلسفه اخلاق، فلسفه دین، فلسفه تاریخ و فلسفه طبیعت شکل می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاخه‌های فلسفه هیچ‌گاه وارد مسائل یک علم خاص نمی‌شوند، مثلاً در فلسفه فیزیک هیچ‌گاه میزان جاذبه زمین یا دیگر موارد را بررسی نمی‌کنیم، بلکه تنها مسائل عمیق و بنیادین و فلسفی آن علم خاص را مورد توجه قرار می‌دهیم.

گزینه «۴»: روش فلسفه همیشه روش استدلال عقلی و قیاسی است و موضوع آن هم همیشه وجودشناسی و معرفت‌شناسی است. پس تفاوت ریشه و شاخه فلسفه در اصل این دو مورد (موضوع و روش) نیست بلکه در حیطه بررسی موضوع فلسفه است. اگر وجودشناسی و معرفت‌شناسی به نحو عام بررسی شوند، ریشه فلسفه شکل می‌گیرد و اگر قواعد عام ریشه فلسفه به محدوده‌های خاص منتقل شوند، شاخه‌ها پدید خواهند آمد. پس می‌توان گفت مباحث شاخه‌ها عمومیتی را که در مباحث ریشه فلسفه دیده می‌شود ندارند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه ۱۴)

۱۵۵- گزینه «۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

پرسش گزینه «۴» درباره مبحث معرفت‌شناسی است و چون معرفت‌شناسی بخشی از ریشه فلسفه است، سؤالات این بخش از مسائل فلسفه‌های مضاف بنیادی‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پرسش این گزینه در فلسفه جامعه‌شناسی جای می‌گیرد.

گزینه «۲»: پرسش این گزینه در فلسفه اخلاق جای می‌گیرد.

گزینه «۳»: پرسش این گزینه در فلسفه تاریخ جای می‌گیرد.

تکته: سؤالات فلسفه‌های مضاف و سؤالات ریشه فلسفه (معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی) همگی فلسفی و اساسی هستند. اما سؤالات معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی نسبت به سؤالات فلسفه‌های مضاف بنیادی‌تر و اساسی‌تر است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۵۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

بحث در اصالت فرد یا اصالت جامعه بر سر هویت جامعه و افراد است. یعنی این‌که آیا سراسر احکام و اوصاف جامعه همان اوصاف و احکام موجود بین افراد و تابع آن است (اصالت فرد) یا این‌که جامعه خود احکام و ضرورت‌های مستقل خودش را دارد و این افراد هستند که تابع احکام و شرایط اجتماعی هستند (اصالت جامعه).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دقت کنید که بحث بر سر وجود جوامع و نحوه شکل‌گیری آن‌ها نیست. همه می‌دانند که جوامع از به هم پیوستن عده‌ای انسان شکل می‌گیرند.

گزینه‌های «۲» و «۴»: موارد مطرح‌شده در این دو گزینه از مباحث خود جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی است، نه فلسفه این علوم. فرد بسته به اینکه در بحث اصالت فرد یا جامعه در فلسفه چه رویکردی را برگزیده باشد ممکن است در این موارد نیز رویکردی متناسب با آن اتخاذ کند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه ۳»

(مهمرسین متولی)

الف) برای تشکیل شرکت، ممکن است به وکیل نیاز داشته باشید تا به شما برای تکمیل اساسنامه شرکت و سایر اسناد مورد نیاز کمک کند.

ب) شرکت تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند.

ج) تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم‌وبیش مشابهی با شرکت‌ها دارند، اما نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر، یک رأی است.

د) مؤسسات خیریه و غیرانتفاعی با هدف غیرتجاری شکل می‌گیرند که اغلب در زمینه‌های انسانی و اجتماعی فعالیت دارند.

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۷ و ۱۹)

۱۶۲- گزینه ۲»

(مهری ضیائی)

بررسی موارد نادرست:

ب: پراکنجه ← نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

ج: یادگیرنده ← از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۱۶۳- گزینه ۱»

(مهری کاردران)

- کفش‌فروشی که حاضر نیست پیشنهاد شریک خود را برای فروش از طریق شبکه‌های اجتماعی بپذیرد: این تصمیم بیانگر چسبیدن به وضعیت فعلی است؛ زیرا فرد از تغییر و بررسی گزینه‌های نوین اجتناب کرده و صرفاً به شیوه‌های پیشین بسنده می‌کند.

- شخصی که برای تکمیل و بازسازی منزل خود، زیر بار سنگین پرداخت اقساط آن می‌رود: این رفتار مصداق بی‌صبری زیاد است؛ چراکه فرد به جای صبر و برنامه‌ریزی بلندمدت، تأمین نیاز فوری را بر منافع آینده ترجیح داده است.

- احمد که بدون آمادگی لازم و آگاهی کافی از یک حرفه، سرمایه اصلی خود را در آن صرف می‌کند: این انتخاب نمونه‌ای از اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن است؛ زیرا خوش‌بینی افراطی و غفلت از ریسک‌ها موجب تصمیم‌گیری نادرست او شده است.

(اقتصاد، اصول انتقاب درست، صفحه ۳۱)

۱۵۷- گزینه ۲»

(علی معزی)

برای تفکر فلسفی لازم نیست که فلسفه آموخته باشیم؛ هر فردی با هر شغلی و سنی و جنسیتی و نژادی می‌تواند تفکر فلسفی داشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: لزوماً فیلسوفان نیستند که نظرات مستدل بیان می‌کنند.

گزینه ۳: فیلسوف حقیقی در پی شناخت واقعیت‌ها است، نه هماهنگ‌کردن واقعیت‌ها با باورهایش.

گزینه ۴: تعجب انسان در اثر عوامل مختلف لزوماً فلسفی نیست.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۱۵۸- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

برخی افراد به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند و در بسیاری موارد به دانشی درست درباره جهان و انسان می‌رسند؛ در نتیجه می‌توانند هدف قابل قبولی برای زندگی برگزینند و زندگی آنان معنای درستی پیدا کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: باورهایی که فلسفه ما را می‌سازند، نقش تعیین‌کننده‌ای در انتخاب اهداف دارند.

گزینه ۳: برخی آدم‌ها کمتر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند و در انتخاب هدف نیز دقت نظر چندانی ندارند و بیشتر دنباله‌روی دیگرانند.

گزینه ۴: برخی افراد نگرشی نادرست درباره جهان و انسان دارند. اینان، در انتخاب هدف به خطا رفته و زندگی آنان معنای نادرستی به خود گرفته است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۵۹- گزینه ۲»

(پوار پاکدل - فاروج)

تمثیل غار افلاطون چندین نماد مختلف دارد که باید در خواندن این داستان متوجه معانی و مفاهیم هر یک از نمادها باشیم تا در درک مفهومی این تمثیل مهم به مشکل نخوریم. از جمله این نمادها می‌توان به «سایه‌ها»، «زنجیرها»، «نور یا آتش» و ... اشاره کرد. افلاطون در تمثیل غار می‌خواهد به ما بفهماند که آنچه ما بدان عادت کرده‌ایم و از سر عادت و تجربه، این عادت‌ها را حقیقت می‌دانیم در واقع خطای ادراکی ماست و آنچه ما حقیقت می‌پنداریم در واقع سایه یا کپی‌شده‌ای از حقیقت است نه خود حقیقت. حقیقت تنها زمانی دست‌یافتنی خواهد بود که آدمی به باطل بودن سایه‌ها پی‌برد و پس از رهایی از عادت به سایه‌ها، به دنبال اصل آن سایه‌ها برود که همان حقایق عالم مثل هستند. با توجه به این توضیحات و با نگاه مجدد به ابیات مطرح در گزینه‌ها درمی‌یابیم که همگی ابیات این مضمون را می‌رسانند که صیاد و شکارچی سایه‌ها چیزی جز عکس و سایه شکار به دست نیاورده است و با مقایسه بیت «شمع خاموش شد از تندی باد / اثر از سایه به دیوار نماند» متوجه می‌شویم که مضمون آن با سایر ابیات تناسب مفهومی ندارد. سایر ابیات همه از اهمیت جست‌وجوی حقیقت و عدم توجه به سایه و عکس حقایق دارند، اما گزینه ۲ «بیشتر تأکید بر اثر مؤثر وزش باد بر خاموشی شمع و در نتیجه محوشدن سایه‌ها دارد.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۱۶۰- گزینه ۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

در تمثیل غار افلاطون گذر از وضع عادی و رسیدن به حقیقت با استفاده از تفکر و تعقل است. افلاطون اشاره‌ای به فطرت الهی نکرده است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۱۶۴- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

میلیون تومان $2,400 = \frac{1}{4} \times 800 \times 12$ = هزینه سالیانه خرید مواد اولیه
میلیون تومان $600 = 5 \times 10 \times 12$ = دستمزد سالیانه مجموع کارگران
میلیون تومان $36 = 3 \times 12$ = هزینه آب و برق و گاز و اجاره سالیانه
تومان $4,500,000,000 = 1500 \times 250,000 \times 12$ = درآمد سالیانه حاصل از فروش
میلیون تومان = ۴,۵۰۰
میلیون تومان $360 = 30 \times 12$ = هزینه فرصت سالیانه
 $800 + 360 + 600 + 2,400$ = مجموع هزینه‌ها با احتساب هزینه فرصت
میلیون تومان = ۴,۱۹۶
میلیون تومان $304 = 4,500 - 4,196$ = سود اقتصادی
(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۸، ۲۵، ۲۶ و ۳۳)

۱۶۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

برای به‌دست آوردن یک واحد (y) بیشتر، باید دو واحد (x) از دست داد.
به عنوان مثال در نقطه D، ۲ واحد کالای (x) و ۳ واحد کالای (y) می‌توان خریداری کرد. در نقطه C، ۴ واحد کالای (x) و ۲ واحد کالای (y) می‌توان خریداری کرد. در نتیجه برای حرکت از نقطه C به D (جهت به‌دست آوردن یک واحد (y) بیشتر) باید از دو واحد (x) صرف‌نظر کرد.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۶۶- گزینه «۴»

(معدنی فنیانی)

بررسی موارد نادرست:

الف: هرچه منابع بیشتری داشته باشیم، کالاها و خدمات بیشتری می‌توانیم تولید کنیم. ← کمیابی منابع
ج: همیشه باید بین گزینه‌های انتخاب، «بده - بستان» کرد. ← هزینه فرصت
(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۸)

۱۶۷- گزینه «۱»

(آفرین ساهری)

ارزش کل سهام شرکت
تعداد سهام شرکت = قیمت هر برگه سهم
میلیون تومان = ۵ = ۵,۰۰۰,۰۰۰ = $\frac{250,000,000}{50}$
- هر شخص با خرید سهام شرکت به سهام‌دار آن تبدیل می‌شود که به اندازه سهمش مالکیت نسبی دارد.

$100 \times \frac{\text{میزان سود فرد}}{\text{میزان سود شرکت}} = \text{درصد مالکیت فرد}$

درصد = $6 = \frac{1}{20} \times 100$

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه ۱۶)

۱۶۸- گزینه «۱»

(افسان عالی‌نژاد)

هزینه‌های تولید - درآمد = سود

هزینه‌های تولید + سود = درآمد ⇒

میلیون تومان = ۶۷ = سود سالیانه بنگاه

تومان $96,000,000 = 8,000,000 \times 12$ = هزینه‌های سالیانه بنگاه

تومان $163,000,000 = 67,000,000 + 96,000,000$ = درآمد سالیانه بنگاه

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۸)

۱۶۹- گزینه «۲»

(آفرین ساهری)

- در مثال اول با وجود این که نجار می‌خواهد شاگرد داشته باشد اما باز هم مالک نهایی کسب‌وکار خودش است و به شاگرد دستمزد می‌دهد. بنابراین به «کسب‌وکار شخصی» اشاره دارد.

- در مثال دوم هزینه‌ها بین افراد تقسیم شده است، بنابراین بیانگر نوعی «شرکت تعاونی» است.

- مثال سوم به دلیل اشاره به خدمات رایگان، نشان‌دهنده «مؤسسه غیرانتفاعی یا خیریه» است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۷۰- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

- راننده‌ای که برای حمل بار استخدام می‌کنید. ← نیروی کار
- زمینی که برای احداث کارخانه تولید خودرو، مورد استفاده قرار می‌گیرد. ← منابع طبیعی (زمین)

- چوبی که از آن برای تولید کاغذ استفاده می‌شود. ← منابع طبیعی (زمین)
- رایانه‌ها و نرم‌افزارهای مورد استفاده در یک شرکت حسابداری ← سرمایه فیزیکی

- رودخانه‌ای که برای تولید برق آبی به کار می‌رود. ← منابع طبیعی (زمین)
- مهارت برنامه‌نویسی که یک فرد در دوره آموزشی فرا می‌گیرد. ← سرمایه انسانی

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴ و ۳۲)

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۲ آبان ماه ۱۴۰۴

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباس زاده، محسن فدایی، الهام محمدی
دین و زندگی	محسن بیانی، فردین سماقی، محمدمهدی مانده علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری، ایمان حسن پور، محمدمهدی دغلاوی، آرمن رحمانی، بیتا قربان پور

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس های مستندسازی	ویراستار مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	نازنین فاطمه حاجیلو	مرتضی منشاری	—	فریبا رثوفی	اناز معتمدی، محسن جمشیدی، مانده ملکی
دین و زندگی	محمدمهدی مانده علی	محمدمهدی مانده علی	امیرمهدی افشار سکینه گلشنی	محمدرحان فخاریان	محمصدرا بنجه پور	—
اقلیت های مذهبی	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—	—
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری	رحمت اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	مانده سالاری	سپهر اشتیاقی	زهره فلاحی

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر، محیا اصغری، مسئول دفترچه، فریبا رثوفی
حروف نگار و صفحه آرا	زهره تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی ۳

۲۰۱- گزینه «۳»

(نازنین فاطمه هایلو صفارزاده)

مکاشفت: کشف کردن و آشکار ساختن، در اصطلاح عرفانی، پی بردن به حقایق است.

مراقبت: در اصطلاح عرفانی، کمال توجه بنده به حق و یقین بر این که خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست.

معاملت: احکام و اعمال عبادی؛ در متن درس منظور همان کار مراقبت و مکاشفت است.

منظور از بوستان، همان حالت مکاشفتی است که نویسنده در آن بوده است.

اما معنای انبساط، نزدیکی و صمیمیت است.

(واژگان، صفحه ۱۴)

۲۰۲- گزینه «۳»

(نازنین فاطمه هایلو صفارزاده)

«نیست» در این گزینه، غیراسنادی است و به معنای «وجود ندارد» است: از کجا [معلوم است] که والی در خانه خمار (=حضور ندارد)؟

«نیست» در بقیه گزینه‌ها، در کاربرد فعل اسنادی است.

(دستور، صفحه ۱۹)

۲۰۳- گزینه «۱»

(نازنین فاطمه هایلو صفارزاده)

«ا» در این گزینه «فک اضافه» است؛ یعنی «ا» بین مضاف و مضاف‌الیه آمده و برگردان امروزی آن، به این شکل می‌شود: جان آن سوخته. «را» در دیگر گزینه‌ها در کاربرد «حرف اضافه» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: تا به داروغه گوییم ...

گزینه «۳»: به فراش باد صبا گفته و به دایه ابر بهاری فرموده ...

گزینه «۴»: برای هدیه اصحاب، دامنی پر کنم ...

(دستور، صفحه‌های ۱۲ و ۱۹)

۲۰۴- گزینه «۲»

(نازنین فاطمه هایلو صفارزاده)

شیوه بیان اشعار درس، طنز است؛ یعنی شاعر نکته‌های انتقادی، نغز و طریف را با لحنی شوخ و در عین حال، گزنده، بیان می‌کند و به اصطلاح، کنایه می‌زند. این شیوه بیان، در گزینه «۲» نیز وجود دارد.

در دیگر گزینه‌ها، شیوه بیان، جدی است و خبری از کنایه زدن، شوخی کردن و لحن گزنده یافت نمی‌شود؛ بلکه سخن، سراسر گفته شده است.

(دستور، صفحه‌های ۱۹ و ۲۱)

۲۰۵- گزینه «۳»

(حسن افتاده - تبریز)

به بخشی از آیه ۷ سوره «ابراهم» اشاره دارد: «لَئِنْ شَکَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ: اگر شکر کنید [نعمت شما] را افزون خواهیم کرد.»

(آرایه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۴)

۲۰۶- گزینه «۳»

(الهام ممری)

تشبیه: «دیوار امت (امت: مشبه، دیوار: مشبه‌به)» و «چون تو پشتیبان (پشتیبان: مشبه، تو: مشبه‌به)» / «موج بحر» استعاره از «مشکلات و دشواری‌ها»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ۴ تشبیه و سجع نیز وجود دارد.

سجع‌ها: «گفته و فرموده» «بگسرتد و بپرورد» / تشبیه‌ها: ۱- فراش باد صبا (باد صبا: مشبه، فراش: مشبه‌به) ۲- دایه ابر بهاری (ابر بهاری: مشبه، دایه: مشبه‌به) ۳- بنات نبات (نبات: مشبه، بنات: مشبه‌به) ۴- مهد زمین (زمین: مشبه، مهد: مشبه‌به)

گزینه «۲»: تضمین و تشبیه وجود دارد.

تشبیه: حلیه جمال (جمال: مشبه، حلیه: مشبه‌به) / تضمین: «ما عرفناک حق معرفتک» حدیث پیامبر است که عیناً نقل شده است.

گزینه «۴»: ۲ کنایه دارد و ایهام ندارد.

کنایه‌ها: ۱- «دل از مهر کسی پاک کردن» کنایه از «از مهر و علاقه به کسی دست کشیدن» / ۲- «در خاک خفتن» کنایه از «مردن»

(آرایه، ترکیبی)

۲۰۷- گزینه «۲»

(نازنین فاطمه هایلو صفارزاده)

«ای بی‌خبر، بکوش که صاحب‌خبر شوی / تا راهرو نباشی، کی راهبر شوی؟»

در مکتب حقایق، پیش ادیب عشق / هان ای پسر! بکوش که روزی پدر شوی

دست از مس وجود، چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی»

(هفت شعر، صفحه ۲۲)

۲۰۸- گزینه «۲»

(حسن افتاده - تبریز)

گزاره (ب): با توجه به معنای بیت، افراد در قدیم بی‌کلاهی را نشانه ننگ می‌دانستند. گزاره (د): منظور از (حرف کم و بسیار نیست) در بیت مذکور، [نفس خطا مهم بوده و کم و زیاد بودن گناه، مطرح نیست] است؛ به اصطلاح دیگر می‌توان گفت که گناه، گناه است، چه کم و چه بسیار.

(مفهوم، صفحه‌های ۱۹ و ۲۲)

۲۰۹- گزینه «۳»

(مفسر فدایی - شیراز)

بیت گزینه «۳» به «فقر جامعه» اشاره دارد.

معنی بیت: (محتسب) گفت: «به عنوان تاوان و کیفر، لباس تو را با خود می‌برم.» مست پاسخ داد: «(لباس من) پوشیده و کهنه است و از آن، چیزی باقی نمانده است.» (به دلیل فقر)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فساد حاکمان و فرمانروایان جامعه

گزینه «۲»: رواج رشوه‌گیری در جامعه

گزینه «۴»: برتری عقل بر پوشش و ظاهر افراد

(مفهوم، صفحه ۱۹)

۲۱۰- گزینه «۲»

(مسین پرهیزگار - سبزوار)

در این بیت دریافت عشق و عنایت الهی، سبب کمال دانسته شده است.

در سایر ابیات لازمه رسیدن به کمال، ترک وجود بی‌ارزش و تعلقات مادی است.

(مفهوم، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

دین و زندگی (۳)

۲۱۱- گزینه ۴»

(مفسر بیانی)

اکنون اگر ما از رسول خدا (ص) چیزی درخواست کنیم، درخواست از جسم ایشان نیست، بلکه از حقیقت روحانی و معنوی ایشان است.

(درس ۲، صفحه ۲۴)

۲۱۲- گزینه ۳»

(میثم هاشمی)

هر کدام از ما، براساس فطرت خویش، خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم (درستی گزینه ۱). به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند و به موجودات مدد می‌رساند (درستی گزینه ۲). با وجود این شناخت اولیه، قرآن کریم ما را به معرفت عمیق‌تر درباره خداوند فرامی‌خواند و راه‌های گوناگونی را برای درک وجود او و نیز شناخت صفات و افعال او به ما نشان می‌دهد (نادرستی گزینه ۳). یکی از این راه‌ها، تفکر درباره نیازمند بودن جهان در پیدایش خود، به آفریننده است (درستی گزینه ۴).

(درس ۱، صفحه ۷)

۲۱۳- گزینه ۳»

(فرزین سماقی)

آگاهی، سرچشمه بندگی است. انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند، بی‌توجه‌اند.

(درس ۱، صفحه ۱۰)

۲۱۴- گزینه ۳»

(میثم هاشمی)

مقصود از نیاز دائمی انسان به خداوند، وابستگی به او در تمام مراحل هستی است. خداوند در این مورد می‌فرماید: «یسأله من فی السماوات و الارض کل یوم هو فی شأن: هرآنچه در آسمان‌ها و زمین است، پیوسته از او درخواست می‌کند. او همواره دست‌اندرکار امری است.»

(درس ۱، صفحه ۱۰)

۲۱۵- گزینه ۱»

(فرزین سماقی)

هر موجودی در حد خودش، تجلی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر اوصاف الهی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: این‌که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، هدفی قابل دسترس برای همه است و نه فقط برای جوانان و نوجوانان.

گزینه ۳: ذات و چیستی خداوند برای انسان قابل دستیابی نیست.

گزینه ۴: تفکر در ذات و چیستی خداوند، ممنوع ولی تفکر در افعال و صفات او مورد تشویق است.

(درس ۱، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۲۱۶- گزینه ۴»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

مالکیت خداوند از خالقیت خداوند سرچشمه می‌گیرد؛ یعنی نتیجه خالقیت اوست. ولایت خداوند از مالکیت حقیقی خداوند سرچشمه می‌گیرد.

(درس ۲، صفحه ۱۹)

۲۱۷- گزینه ۱»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

پس از پذیرش و قبول بی‌شریک و بی‌همتا بودن خداوند متعال در هستی‌بخشی به جهان، یعنی توحید در خالقیت، مرتبه توحید در مالکیت مطرح می‌گردد که در آیه «و لله ما فی السماوات و ما فی الارض: آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن خداست.» تجلی دارد و عدم اعتقاد به آن، شرک در مالکیت را به دنبال دارد.

(درس ۲، صفحه‌های ۱۹ و ۲۱)

۲۱۸- گزینه ۴»

(مهمرمهری مانره‌علی)

از داستان انتقال تخت بلقیس توسط وزیر سلیمان، این‌گونه می‌توان برداشت کرد که انسان با طی مراتب بندگی می‌تواند به اذن خداوند به چنین توانایی‌هایی در عالم هستی برسد.

(درس ۲، صفحه ۲۶)

۲۱۹- گزینه ۲»

(مفسر بیانی)

موارد «الف»، «ب» و «ج» ارتباط مناسبی دارد.

بررسی نادرستی مورد «د»:

این‌که خدا آفریننده هر چیزی است، در آیه «قل الله خالق کل شیء: بگو خدا آفریننده هر چیزی است.» ذکر شده است.

(درس ۲، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۲۲۰- گزینه ۳»

(مفسر بیانی)

موارد «الف» و «ج» موجب گرفتاری فرد به شرک در ربوبیت می‌شود. موارد «ب» و «د» عین توحید در ربوبیت است.

(درس ۲، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

زبان انگلیسی ۳

۲۲۱- گزینه «۳»

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «یک زمین بازی جدید توسط شورای محلی در پارک ساخته شد تا بچه‌های بیشتری را جذب کند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به اینکه کلمه "playground" در اصل نقش مفعول جمله را بازی می‌کند، باید از شکل مجهول استفاده کنیم (رد گزینه‌های ۱ و ۴). از طرفی با توجه به مفرد بودن "playground" باید از فعل مفرد استفاده کنیم (رد گزینه «۲»).

(گرامر)

۲۲۲- گزینه «۳»

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «هر روز صبح زود، خیابان‌ها توسط رفتگران به‌طور کامل تمیز می‌شوند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به قید "every day" در معنی «هر روز» باید از زمان حال ساده استفاده کنیم (رد سایر گزینه‌ها).

(گرامر)

۲۲۳- گزینه «۱»

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «جهت بهبود شرایط یادگیری، اخیراً تعدادی کامپیوتر جدید در تمام کلاس‌ها نصب شده‌اند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به حضور قید "lately" در معنی «اخیراً، به‌تازگی» باید از زمان حال کامل استفاده کنیم (رد گزینه «۳»). از طرفی کلمه "computers" در اصل مفعول جمله به حساب می‌آید، بنابراین نمی‌توانیم از شکل معلوم فعل استفاده کنیم (رد گزینه «۲»). در نهایت، با توجه به جمع بودن اسم "computers" باید از فعل متناسب با آن یعنی "have" استفاده کنیم (رد گزینه «۴»).

(گرامر)

۲۲۴- گزینه «۲»

(رممت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «دانشمندان سراسر جهان سخت کار می‌کنند تا داروهای جدیدی کشف کنند که بتوانند سرطان را به‌طور کامل درمان کنند.»

- (۱) پرورش دادن، توسعه دادن (۲) درمان کردن (۳) اختراع کردن (۴) اشاره کردن، ذکر کردن

(واژگان)

۲۲۵- گزینه «۱»

(بیثا قربان‌پور)

ترجمه جمله: «پس از شنیدن خبر غم‌انگیز بیماری حیوان خانگی‌اش، دخترک نتوانست آرام بماند و ناگهان زیر گریه زد.»

- (۱) ترکیدن (زیر گریه زدن) (۲) تولید کردن (۳) فرو گذاشتن، چشم‌پوشی کردن (۴) حس کردن

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "burst into tears" به معنای «زدن زیر گریه» دقت کنید.

(واژگان)

۲۲۶- گزینه «۴»

(بیثا قربان‌پور)

ترجمه جمله: «دانش‌آموزان در آزمایشگاه روی یک آزمایش علمی با هم کار کردند تا کشف کنند گیاهان چگونه در شرایط مختلف سریع‌تر رشد می‌کنند.»

- (۱) دفتر خاطرات (۲) راهبرد (۳) محصول (۴) آزمایش

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

امروزه در بسیاری از مدارس، دانش‌آموزان علوم و ریاضیات را به زبان انگلیسی می‌آموزند، حتی اگر انگلیسی زبان اول آن‌ها نباشد. این روش به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مفاهیم جدید را در این دروس مهم بیاموزند و در عین حال، مهارت‌های انگلیسی خود را نیز بهبود بخشند.

یادگیری دروس علوم به زبان انگلیسی چندین مزیت دارد. اولاً، بسیاری از کتاب‌ها و مقالات علمی به زبان انگلیسی نوشته شده‌اند. اگر دانش‌آموزان انگلیسی بلد باشند، می‌توانند این مطالب را به راحتی بفهمند و استفاده کنند. دوماً، وقتی دانش‌آموزان علوم را به زبان انگلیسی مطالعه می‌کنند، کلمات مهمی را یاد می‌گیرند که به آن‌ها کمک می‌کند تا در مورد موضوعات علمی به وضوح صحبت کنند. این می‌تواند به دانش‌آموزانی که می‌خواهند در آینده در کشورهای دیگر درس بخوانند یا کار کنند، کمک کند. همچنین، مطالعه علوم به زبان انگلیسی دانش‌آموزان را تشویق می‌کند تا با هم کار کنند و ایده‌های خود را به روشنی بیان کنند.

با این حال، استفاده از این روش گاهی اوقات می‌تواند دشوار باشد. ممکن است برخی از دانش‌آموزان به دلیل مهارت‌های انگلیسی محدود خود، درک مفاهیم علمی را سخت بیابند. معلمان نیز ممکن است با مشکلاتی روبرو شوند اگر سطح انگلیسی خودشان به اندازه کافی خوب نباشد. بنابراین، مدارس باید با ارائه آموزش‌های اضافی و کمک‌های زبانی، از معلمان و دانش‌آموزان حمایت کنند.

در پایان، یادگیری علوم و ریاضی به زبان انگلیسی می‌تواند مزایای زیادی برای دانش‌آموزان داشته باشد. با حمایت مناسب از سوی مدارس و معلمان، دانش‌آموزان می‌توانند هم دروس مهم و هم مهارت‌های زبانی را به خوبی برای آینده خود بیاموزند.

۲۲۷- گزینه «۳»

(مهم‌مهری رغلای)

ترجمه جمله: «موضوع اصلی متن چیست؟»
«آموزش علوم و ریاضی به زبان انگلیسی»

(درک مطلب)

۲۲۸- گزینه «۴»

(مهم‌مهری رغلای)

ترجمه جمله: «براساس متن، کدامیک از موارد زیر جزء مزایای مطالعه علوم به زبان انگلیسی نیست؟»
«دانش‌آموزان می‌توانند به راحتی با خارجی‌ها دوست شوند.»

(درک مطلب)

۲۲۹- گزینه «۱»

(مهم‌مهری رغلای)

ترجمه جمله: «کلمه "them" در پاراگراف «۲» به چه چیزی اشاره دارد؟»
«دانش‌آموزان (students)»

(درک مطلب)

۲۳۰- گزینه «۴»

(مهم‌مهری رغلای)

ترجمه جمله: «در مورد یادگیری علوم به زبان انگلیسی چه چیزی می‌توان از متن استنباط کرد؟»

«این کار به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا برای آینده آماده شوند.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۲ آبان

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
امیر حسین افجه، امیر علی حسینی زاده	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیر حسین افجه، علی کریمی فرع، فرزاد شیرمحمدلی، رامتین شمشکی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف چینی و صفحه آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه «۱»

(فامد کریمی)

غایت: هدف نهایی

(معنای واژگان، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۳»

(فامد کریمی)

در متن از موجودیتی می‌خوانیم که قرار است نه تنها جهانی را ادراک کند، بلکه فعالانه در ساختن آن جهان مشارکت ورزد.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۳»

(فامد کریمی)

در نادرستی دیگر گزینه‌ها، دقت کنید متن ننوشته است که نمی‌توان برای شناخت خود و جهان پیرامون خود هدفی نهایی قائل شد. همچنین شناخت «خود» را کم‌اهمیت ندانسته است. در نهایت طبق متن در دنیای جدید آموزش، گذشتن از تقلید به ابداع داریم و نه برعکس.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۳»

(عمید اصفهانی)

متن درباره‌ی اهمیت چاپ و تحولاتی است که در ادبیات عام داشته است. معیار قضاوت رمان و قصه، چگونگی انتقال ادبیات از خواص به عوام و تأثیر گسترش سواد عوام بر خواص در متن نیست.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه «۱»

(عمید اصفهانی)

«تعلیم» یعنی یاد دادن و کار «معلّم» است. «تعلّم» یعنی یاد گرفتن که کار دانش‌آموز است.

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۴»

(عمید اصفهانی)

با حروف به‌هم‌ریخته‌ی صورت سؤال، واژه‌های «گوسفند - بره» ساخته می‌شود که رابطه‌ی بین این دو واژه، به رابطه‌ی بین واژه‌های «گوساله - گاو» شبیه‌تر است.

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۲»

(عمید اصفهانی)

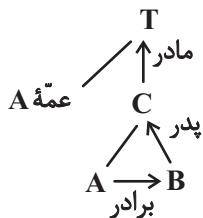
تعداد نقاط و تعداد حروف کلمات صورت سؤال، یکی یکی بیشتر می‌شود. همچنین حرف پایانی هر کلمه، حرف نخست کلمه‌ی بعد است. پس کلمه‌ای به جای علامت سؤال قرار می‌گیرد که شش حرفی و چهار نقطه‌ای است و با حرف «ی» شروع می‌شود، که فقط گزینه‌ی «۲» این ویژگی‌ها را دارد.

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۲»

(فرزاد شیرمحمدی)

طبق نمودار زیر، معلوم است که عمه A، دختر T است.

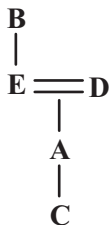

(نسبت‌های فائورگی، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۳»

(عمید کنجی)

طبق نمودار زیر، معلوم است که C نتیجه B است:

(نسبت‌های فائورگی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۲»

(امیرمسین افجه)

می‌دانیم: لیلا < ناهید < پریسا / لیلا < فریبا / الهام < فریبا
پس بزرگ‌ترین فرد، یا لیلاست یا الهام. اگر نسبت بین این دو معلوم شود، بزرگ‌ترین فرد معلوم می‌شود.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۳»

(علی کریمی فرع)

تعداد هر عروسک، زاویه آن را در نمودار معلوم می‌کند:

۲۵	خرس	۱۰۰°
۳۰	خرگوش	۱۲۰°
۱۰	موش	۴۰°
۵	شیر	۲۰°
۲۰	لاک‌پشت	۸۰°
۹۰	کل	۳۶۰°
		×۴

(نمودار، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۲»

(رامتین شمشکی)

شخص عراقی قطعاً آبی پوشیده است و شخص آخر نیست. شخص سوم هم فلسطینی است و سوری از عراقی جلوتر است. پس جایگاه‌ها و رنگ‌ها معلوم است:

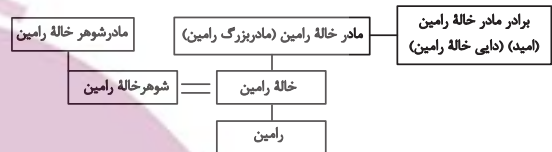
۴	۳	۲	۱
لبنانی	فلسطین	عراقی	سوری
زرد	قرمز	آبی	سبز

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۴»

(کتاب منظومه هوش)

مادر خاله رامین، مادر بزرگ رامین است. نام برادر او در این سؤال، امید است. عروس مادر شوهر خاله رامین، همان خاله اوست. امید هم دایی خاله رامین است:

(روابط فائوارکی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۲»

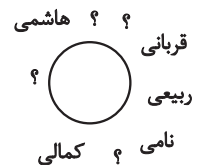
(کتاب منظومه هوش)

جایگاه‌ها را رسم می‌کنیم. دو فرد کنار ریبیعی معلومند. یکی از حالت‌های شکل زیر است:

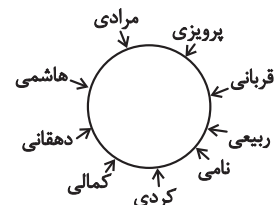
ریبیعی

نامی

و همچنین می‌دانیم بین کمالی و نامی فقط یک نفر هست و بین قربانی و هاشمی دقیقاً دو نفر، یک نفر باقی می‌ماند که آن هم بین هاشمی و کمالی است:

مرادی کنار پرویزی است، پس این دو بین قربانی و هاشمی نشسته‌اند. از طرفی هاشمی کنار دهقانی هم هست، پس دهقانی در سمت دیگر هاشمی و کنار کمالی است. کردی نیز کنار کمالی است، پس سمت دیگر اوست. مرادی نیز سمت راست پرویزی است.

پس بین دهقانی و کردی یک نفر، بین پرویزی و نامی دو نفر و بین مرادی و نامی سه نفر نشسته‌اند. همچنین بین کمالی و دهقانی نیز کسی نشسته است. دقت کنید در حالت دیگر، هاشمی کنار پرویزی قرار می‌گیرد.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۲»

(کتاب منظومه هوش)

هاشمی روبه‌روی ربیعی و نامی است و فاصله این دو تن تا هاشمی، از فاصله دیگران تا هاشمی، بیشتر است.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۳»

(خاطمه راسخ)

تصویر در آینه وارون جانبی است. هر چه سمت راست شکل است، در تصویر در سمت چپ شکل قرار می‌گیرد و برعکس.

(قرینه‌یابی، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۱»

(فرزاد شیرمحمدلی)

شکل گزینه «۱»، محور تقارن عمودی دارد و دیگر شکل‌ها، خیر. دیگر شکل‌ها، مرکز تقارن دارند.

(شکل متفاوت، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۲»

(خاطمه راسخ)

به‌جز شکل گزینه «۲»، همه شکل‌ها از دوران یکدیگر به‌دست می‌آیند.

(شکل متفاوت، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۲»

(خاطمه راسخ)

در شکل صورت سؤال، نقطه در قسمت مشترک دو دایره، درون مستطیل و خارج از مثلث قرار دارد، در بین گزینه‌ها این ناحیه تنها در گزینه «۲» هست.

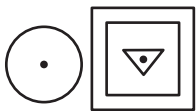

(پایگاه شکل‌ها، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۲»

(همید کنفی)

یکی از نقطه‌ها در شکل صورت سؤال، درون دو مربع و درون مثلث و خارج از دایره قرار دارد. این فضا فقط در گزینه «۲» هست. نقطه دیگر، تنها درون دایره است.

(پایگاه شکل‌ها، هوش غیرکلامی)